Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka
A4p2766

This weekly newspaper was mailed on
January 2, 1997

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 1 (2444)1997 SAUSIS-JANUARY 2 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA – $1

Diena - skaitmuo ir dovana

Prasideda vėl naujas dienų skaičiavimo ratas, pavadintas 1997-taisiais. Dieną praleidus, laukiam kitos; po vienos savaitės ateina kita, po žiemos –pavasaris, ir taip toliau iki paskutiniosios metų dienos. O tada ir vėl iš naujo.

NEUŽTENKA betgi tik laukti ir skaičiuoti. Metai – ne aritmetika, metų laikai – ne statistika. Žmogus – ne kompiuteris. Dar žmogui negimus sukosi tas pats laiko ratas. Ir po mirties niekas nesustoja. Tie patys skaitmenys ir tie patys kalendoriniai pavadinimai. Tik atskirų laikotarpių žmonės nebe tie patys. Kiekvienas turi jam skirtus sausius, vasarius, ir tai ne jų skaičiavimui, bet užpildymui, kad tas skirtas laikas netaptų tuščiais indais, gal ir gražiai skambančiais, bet menkaverčiais. Tuo būdu ne taip ir svarbu, kiek kas sausių, vasarių priskaičiuoja, bet kaip ir kuo juos užpildo. Ir kai apie tai kalbame, skaitome ar diskutuojame, atrodo, kad čia jau užsimota kažkas nepaprasto, kad tas laiko užpildymas – tai kažkokie ypatingi darbai ar žygiai, skirti talentams, drąsuoliams, vadams ir kitaip pirmaujantiems. Iš tikrųjų – ne. Labai apsigauna tie, kurie tik to telaukia. Mat kiti įsitikinę, kad jeigu negalima pagarsėti, ką nors labai svarbaus padaryti, tai geriau tūnoti be jokio planavimo, be ryžto, geriau pasiduoti "likimui": kaip išeis, taip bus gerai. Tiems tada, rodos, ir telieka dienų skaičiavimas užlindus kažkur gyvenimo užkulisiuose. O žinotina, kad kiekviena valanda, kiekviena diena ir kiekvienam žmogui yra didelė Dievo dovana, įdėtas į ranką pinigas, kuris neturėtų būti užkasamas, bet paleidžiamas apyvarton, kad neštų šimteriopą pelną.

AR NE smagu būtų, jei su tokia mintimi pradėtume Naujuosius metus. Nuo savęs tobulinimo pratybų iki visuomeninės veiklos pareigų atlikimo, iki užmojų įvairiose gyvenimo srityse – kiek daug gali būti prasmingų, įdomių planų, įveikiamų darbų, naudingų sau ir kitiems. Reikia tik dairytis ir pasirinkti tai, kas arčiau širdies arba kur pagalba labiausiai reikalinga. Neįmanoma nusakyti, į kokias lietuviškojo gyvenimo sritis šiais metais pirmiausiai ir stropiausiai reikėtų jungtis. Iš anksto sunku būtų ir pasiūlyti. Bus didelių reikšmingų įvykių plačiausiuoju mastu. Naujas Lietuvos seimas pradeda savo darbą. Galimas dalykas, kad pajudės apleistos sritys, kurioms reikės visokeriopos talkos bei finansinės paramos. Liepos pradžioje Vilniuje rinksis Pasaulio lietuvių bendruomenės seimas su savo planais ir uždaviniais. Nors dėl vietos parinkimo buvo ne viena nuomonė, reikia sutikti su simboline prasme. Be šio didžiojo renginio, atstovaujančio visai Bendruomenei, atskiruose kraštuose, tų kraštų apylinkėse vyks įprasta veikla, gal kiek jau ieškanti kitokių metodų ir didesnio judrumo. Rinksis ir jaunimas į savo IX-tąjį kongresą liepos 17-27 d.d. JAV-bėse. Bus ryškesnis sujudimas besiartinant 2000 metų krikščionybės sukakčiai. Bus minėjimų, kitų sukakčių, įvairių renginių. Klausimas tik – kur būsim mes, visi tie, kurie dar jaučiamės esą to lietuviško gyvenimo dalyviai? Naujųjų metų proga telieka pasikeisti linkėjimais: nepraraskim to jausmo, jis padės užpildyti tų skaičiuojamų dienų turinį. Šia proga taipgi atsimintina, kad žmogų daugiau slegia tuštuma negu darbų krūvis. Nė vienam neturėtų kilti klausimas: daryti ar nedaryti? Klausimas visiems vienintelis – ką daryti? Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Žingsniai į naujuosius metus

Kanadoje plačiai nuskambėjo jos politikų žingsniai į naujuosius metus. Savo veikla ypač pasižymėjo Kanados ministeris pirm. J. Chretienas, jau 1996 m. lapkričio pradžioje nutaręs gelbėti iš Ruandos Zairan pabėgusius hutus, bijančius keršto nesibaigiančiose hutų ir tutsių genčių kovose. Hutai dabar jau grįžta iš Zairo tutsių valdomon Ruandon. Jiems ir buvo numatyta ministerio pirm. J. Chretieno pasiūlyta pagalba bei apsauga.

J. Chretieno planą tik lapkričio viduryje patvirtino JT saugumo taryba. Kanada ten spėjo nusiųsti vos 300 karių, o jų šiam planui įgyvendinti neatsiuntė JAV, Britanija, Italija, Belgija, Olandija ir net Pietų Afrika. Iš ten atvyko tik nedidelis skaičius karininkų ryšių reikalams. Šios grupės vadu paskirtas kvebekietis gen. ltn. Maurice Baril taip ir nesulaukė pažadėtų karių, kurie iš tikrųjų ir nebuvo reikalingi, sugriuvus ministerio pirm. J. Chretieno planui, dar nespėjusiam pasiekti 1997 m. Atrodo, daugiau laimės turėjo jo sūnėnas Raymond Chretien, Kanados ambasadorius Jungtinėse Tautose, Zairan nusiųstas kaip specialus jų atstovas. Pabėgėliai Ruandon sugrįžo be ministerio pirm. J. Chretieno plano ir JT karių apsaugos.

Ramius žingsnius į 1997 metus ministeriui pirmininkui J. Chretienui sudrumstė CBC televizijos 1996 m. gruodžio 10 d. atviras pokalbis su kanadiečiais, provizoriškai pavadintas "Miestelio rotušės salėje". Ten jis susilaukė daug klausimų iš programoj dalyvaujančių įvairių kanadiečių. Tarp jų iškilo ir jam skaudžiausias priekaištas, kodėl lig šiol nėra tesėtas rinkiminis 1993 m. pažadas, kad liberalų vyriausybė panaikins konservatorių įvestą federacinį 7% prekių ir paslaugų mokestį, angliškoje santrumpoje vadinamą GST (Goods and Service Tax). Juo buvo pakeistas 12,5% Kanados pramonės gaminių mokestis, įjungtas į gaminio kainą. Tada jame betgi nebuvo mokesčio už apmokamas paslaugas.

Ministeris pirm. J. Chretienas teisinosi, kad jis rinkiminiame vajuje nebuvo pažadėjęs panaikinti nepopuliarų GST mokestį. Esą tokio rinkiminio pažado nėra ir jo rinkiminių įsipareigojimų "Raudonojoje knygelėje". Toks pasiteisinimas nenutildė kritikų. Jie norėjo žinoti, kodėl dėl nepanaikinto GST mokesčio iš parlamento

(Nukelta į 6-tą psl.)

Kanados lietuvių bendruomenės tarybos suvažiavimo dalyviai, 1996.XI.30 svarstę Kanados lietuvių rūpesčius Anapilio salėje, Mississaugoje. Suvažiavime dalyvavo Lietuvos ambasadorius dr. A. EIDINTAS, Lietuvos ambasados reikalų patikėtinis J. PASLAUSKAS, PLB valdybos pirmininkas BR. NAINYS, Klaipėdos meras dr. S. ŠUKYS ir kiti svečiai. Nuotr. I. Pivoriūtės

PRANEŠIMAS IŠ VOKIETIJOS

Buvęs prezidentas - labdaros veikėjas

Buvęs Sovietų Sąjungos prezidentas M. GORBAČIOVAS telkia pinigus Rusijos vaikams – invalidams ir sergantiems vėžiu

KAZYS BARONAS, Vokietija

1996 m. gruodžio 8d. į Vokietiją su žmona buvo atvykęs M. Gorbačiovas. Jis pasirodė pramoginėje televizijos programoje "Lažinkimės, kad..." Pasirodo, M. Gorbačiovas eina labdaringos "Žaliojo kryžiaus" organizacijos pirmininko pareigas, telkia pinigus vėžio liga sergantiems bei invalidams vaikams Rusijoje. M. Gorbačiovas supažindino žiūrovus su sergančių vaikų sunkia padėtimi, parodė juos ligoninėse, prašė piniginės paramos, nes Rusijoje yra didelis vaistų trūkumas. Televizijos antras kanalas buvo iš anksto pasiruošęs. Jis kvietė prie telefono Atlantos olimpiados aukso medalių laimėtojus, kurie priimdavo vokiečių perduodamų aukų dydį. Kartais buvo įrašomos dideliame ekrane pavardės asmenų ar įmonių pavadinimai.

M. R. Gorbačiovai Hanoverio salėje buvo žiūrovų sutikti atsistojimu ir ilgais plojimais. Suprantama, nes M. Gorbačiovui vokiečiai yra dėkingi už Vokietijos sujungimą. Buvęs Rusijos prezidentas atrodo labai gerai, tačiau žmonos Raisos išvaizdoje aiškiai pastebimos senstelėjimo žymės, veide dingęs išdidumas. Tą vakarą vokiečiai Rusijos vaikams suaukojo beveik penkis milijonus markių.

Iš ko šiandieną gyvena M. R. Gorbačiovai? Tik ne iš darbo! Vien tik Vokietijoje 1995m. iš paskaitų ir savo knygos jo pajamos siekė 600.000 dol. Taip pat jo atlyginimai iš paskaitų Japonijoje, JAV, Italijoje siekė vėl apie 1.2 milijono dol. Be to, jis gauna labai gerą Rusijos pensiją – beveik 2,500 dol. Savo laisvalaikį M. R. Gorbačiovai praleidžia daugiausia 25 km nuo Maskvos esančioje vasarvietėje. Ji yra Rusijos nuosavybė, tačiau B. Jelcinas perleido ją M. R. Gorbačiovams, palikdamas tarnaitę, šeimos gydytoją ir septynių asmenų apsaugą. Maskvoje jie turi trijų kambarių butą. Labai dažnai Gorbačiovus aplanko dukra Irina su vaikaičiais – 16-mete Anastazija ir devynmete Ksenia. Tik svainiui durys uždarytos, nes dukra persiskyrė su juo. Kalbama, kad svainis chirurgas turi alkoholio problemą. Minint M. Gorbačiovo 65-tąjį gimtadienį, svainis atėjo nekviestas, tačiau M. Gorbačiovas "prieš pat nosį" jam uždarė duris.

Žydų knygos Vilniuje

Frankfurte leidžiamas "International Herald Tribune" dienraštis 1996 m. gruodžio 5 d. persispausdino iš "The New York Times" straipsnį "Treasure in Lithuania – Turtas Lietuvoje". Tai papildymas jau anksčiau spausdinto straipsnio apie atrastus Vilniaus šventovėje XVII ir XVIII š. hebrajiškų ir žydiškų raštų. Dienraštis pažymėjo, kad tai tik likutis žydiškos kultūros, kadaise žydėjusios Vilniaus mieste. Paslėpti raštai, ilgai gulėję sovietiniuose kolchozų pastatuose, reikalingi geresnės priežiūros ir vietos, kurioje mokslininkai galėtų jais naudotis.

Iki nacių ir sekusios sovietinės okupacijos Vilnius daugelį šimtmečių buvo žymus žydų kultūros centras. Miestas, "Vilna", turėjęs tuziną sinagogų, daug "jidiš" laikraščių, teatro mėgėjų grupių. Po nacių tautžudystės ir sovietinio laikotarpio emigracijos Vilniuje esą liko tik 4.000 žydų. Mėginama atgaivint mieste žydų gyvenimą, tačiau finansų ir mokslinių jėgų stoka neleidžia to patiems įgyventi.

Cigaretės iš Lietuvos

1996 m. gruodžio 11 d. Miuncheno "Sueddeutsche Zeitung" Bavarijos žinių dalyje pranešė, kad Čekijos – Vokietijos pasienyje buvo sulaikyti lietuviai kontrabandininkai, slapta vežę mažu autobusiuku 1.4 milijono cigarečių, labai profesionaliai paslėptų po dvigubom grindim. Pasienio policijai kilo įtarimas, kad sieną dažnai kerta 20-40 metų amžiaus vyrų vairuojami panašūs autobusiukai.

Ar tai buvo lietuvių tautybės vyrai, sunku iš aprašymo spręsti, nes žinios pabaigoje rašoma, kad kontrabandininkai autobusiukus vairavo iš Lietuvos. Iš viso pasieniečiai muitininkai konfiskavo 15 autobusiukų. Manoma, kad už spekuliantų pečių stipriai veikė "sistema".

Savaitė Lietuvoje

Sienos su Latvija nenustatytos

Kaip praneša ELTA, Lietuvos susisiekimo ministerijos sekretorius Rimvydas Gradauskas vadovavo oro transporto delegacijai, dalyvavusiai tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (ICAO) Europos ir Šiaurės Atlanto pasitarime oro kontrolės klausimais Paryžiuje. Dalyvavo ir Rusijos, Latvijos bei Estijos atstovai. R. Gradausko teigimu, derybos dėl oro erdvės nustatymo virš Baltijos jūros nepavyko. Derybos dėl buvusios Sovietų Sąjungos skrydžių valdymo regiono padalijimo vyksta jau penkeri metai. Lietuva nepriima Latvijos atstovų nusistatymo sieti oro erdvės padalijimą su jūrų sienos nustatymu. Praeitų metų vasarą Lietuva buvo pristačiusi pasiūlymą, kuriam pritarė Rusijos, Lenkijos, Švedijos, Suomijos bei ICAO atstovai, tačiau Latvijos delegacija su juo nesutiko.

BNS skelbimu, Latvijos susisiekimo ministerijos valstybės sekretorius pareiškęs spaudai, jog lietuviams ir latviams derantis dėl jūros sienos kartu bus sprendžiamas ir oro erdvės ribų klausimas. Derybos bus tęsiamos 1997 metais.

Prezidentas vyko į Dubliną

Gruodžio 14 d. Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas vyko į Dubliną dalyvauti Europos sąjungos ir nepilnateisių šios organizacijos valstybių viršūnių susitikime. Tokie susitikimai vyksta kas 6 mėnesiai valstybėje, tuo metu pirmininkaujančioje ES-goje. Nuo 1996 m. liepos 1 d. iki 1997 m. sausio 1-osios ES-gai pirmininkauja Airija. Susitikime turėjo paaiškėti, ar Europos sąjunga jau pasirengusi priimti naujus narius. Kartu su A.Brazausku į Airijos sostinę vyko užsienio reikalų ministeris Algirdas Saudargas, prezidento patarėjas užsienio politikos klausimais Neris Germanas bei kiti pareigūnai.

Biudžetiniai pakeitimai

Naujojo Lietuvos ministerio pirmininko Gedimino Vagnoriaus seimui pristatytame biudžeto projekte numatyta, kad biudžeto pajamos sieks apie 5.78 bilijonus litų, o išlaidų bus apie 6.38 bilijonai litų, kaip praneša "Lietuvos rytas". Biudžeto deficitas liks toks pat – 596 milijonai litų. Į privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetą ketinama įmokėti po 164.8 lito už kiekvieną valstybės lėšomis draudžiamą asmenį. 1997 metais bendra užsienio paskolų ir paskolų su valstybės garantija suma negalės viršyti 2.472 bilijonų litų. G. Vagnorius tikisi, kad po pusės metų reikės peržiūrėti valstybės biudžeto įstatymą. Iki to laiko žadama įgyvendinti tam tikras mokesčių reformas, pvz. pridėtinės vertės mokesčio sumažinimą, valstybės kapitalo panaudojimo kontrolės sugriežtinimą, nekilnojamo turto mokesčių padidinimą, pajamų mokesčio sumažinimą.

Specialistų-patarėjų paskyrimai

Kaip praneša ELTA, gruodžio 16 d. Lietuvos vyriausybė nusprendė sumažinti valstybės specialistų-patarėjų skaičių nuo 27 iki 20. Ministerio pirmininko potvarkiu pakeista vyriausybės kanceliarijos struktūra – panaikinta 25, įsteigta 11 naujų pozicijų. Specialistai-patarėjai dirbs kaimo, teisės, ekonomikos reformos, finansų, pinigų politikos ir bankų, ryšių su užsieniu ir visuomeninėmis organizacijomis, komercinės teisės, valstybės turto naudojimo, sveikatos apsaugos, energetikos, socialinės reformos klausimais.

Gruodžio pradžioje prezidentas Algirdas Brazauskas politikos klausimais sau patarėju paskyrė Juozą Bernatonį, o užsienio politikos klausimais – Algirdą Gricių.

Energetikos skolos

BNS skelbia, kad įvyko Rusijos dujų bendrovės "Gazprom" ir "Lietuvos dujų" vadovų susitikimas, kuriame patvirtintas Lietuvos skolos sumokėjimas. Rusijos bendrovei atiduota 20 mln. JAV dolerių, nors pagrindiniai dujų vartotojai "Lietuvos dujoms" dar skolingi 75 mln. litų. Šiuo laiku Lietuva moka po 78 JAV dol. 1000 kubinių metrų dujų. Jei bus perkama mažiau kaip 3.2 bilijonų kubų, kaina viršys 80 JAV dol. Dujų tiekimo sutartis 1997 metams turėtų būti pasirašyta prieš šių metų pabaigą.

Kaip rašo ELTA, gruodžio 16 d. Lietuvos vyriausybė aptarė valstybės skolų bendrovei "Lietuvos energija" padengimo įstatymo projektą. Juo būtų pripažinta, kad valstybė šiai bendrovei skolinga 776 mln. litų. Galės būti išleidžiami vyriausybės vertybiniai popieriai skolai padengti.

Išrinktas RTV vadovas

ELTOS žiniomis, gruodžio 13 d. Valstybinė radijo ir televizijos taryba, vadovaujama Gedimino Ilgūno, išrinko Vytautą Kvietkauską RTV generaliniu direktoriumi. Generalinis direktorius buvo renkamas iš 6 kandidatų. Jis yra renkamas penkeriems metams. Pagal įstatymą, nepasibaigus kadencijai, jis gali būti atleistas iš pareigų, jei "netinkamai atlieka pareigas ir kai už tai balsuoja 8 tarybos nariai". Tarybos įgaliojimai baigėsi gruodžio 14 d. Nauja taryba turėjo būti sudaryta iki gruodžio 31 d. Pirmosios V. Kvietkausko pareigos bus RTV vadovybės paskyrimas, surengimas RTV finansų revizijos. RSJ

Šiame numeryje

Diena – skaitmuo ir dovana
Žmogų daugiau slegia tuštuma, ne darbų krūvis
Buvęs prezidentas – labdaros veikėjas
Vokiečiai dėkingi M. Gorbačiovui už Vokietijos sujungimą
Porinkiminiai komentarai
Pirmieji vyriausybės darbo metai gali tapti sunkiu bandymu
Lietuva naujo gyvenimo prieaušryje
Turi būti sudarytos sąlygos plėsti kooperatinę veiklą
Auksinis piramidės saulėlydis
Lietuvai praregėjus, "viena partija – viena tiesa" nebetinka
Naujieji ūkininkai
Viskas pas močiutę jiems buvo labai skanu
Statulos ant katedros stogo
Žmonės suvokė istorinio įvykio reikšmę ir dalyvavo iškilmėje
Kokia bus Lietuvos ateitis?
Daugelis šeimų nesupranta, kad apleistas auklėjimo darbas

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-1336.

Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760 LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai". REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaižutienė. Metinė prenumerata – $40, pusmetinė – $20, rėmėjo – $50, garbės – $60 (Amerikoj – JAV dol.) oro paštu – $115. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. UŽ skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę. **Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550)** is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular $40.00, supporter $50.00, honorary $60.00 per year. PERIODICALS Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

Kaišiadorių vyskupijos Kiauklių parapijos sovietų sudegintos šventovės pamatai laukia tvarkančios rankos. Šventovę sudegino sovietinė kariuomenė, besitraukdama iš Lietuvos 1941 metais. Dabar telkiamos lėšos naujos šventovės statybai. Ja rūpinasi klebonas kun. J. Andrikonis.

Lietuva naujo gyvenimo prieaušryje

Seimo rinkimai pasibaigė. Sąlyginis Tėvynės s-gos laimėjimas. Skurdus valstybinio gyvenimo paveldas. Sugriautas žemės ūkis. Žemės reforma vėl iš naujo.

JONAS DAUGĖLA

Praėjo naujo seimo rinkimai ir jų įkarštis. Sudaryta nauja vyriausybė, kuriai teks ne tik baigti šį šimtmetį, bet ir antrąjį tūkstantį metų nuo Didžiojo Išganytojo gimimo.

Šio seimo rinkimų išdavos daugelio skirtingai vertinamos. Tačiau visi turime sutikti, kad mūsų tauta šiais rinkimais išgyveno tikrosios demokratijos atgimimą. Dar taip neseniai visam pasauliui galėjome skelbti, kad mūsų tauta pati pirmoji savo jėgomis išsivadavo iš bolševikų vergijos. Šios nepriklausomybės signatarai visam pasauliui paskelbė, kad Lietuvoje vėl atstatyta demokratinė santvarka, ir tauta į savo rankas paėmė valstybinio gyvenimo vairą. Deja, neilgai trukus gėdingai stebėjome Vakarų pasaulio spaudą, skelbiančią, kad mūsų tauta pirmoji laisvais rinkimais vėl susigrąžino komunistus į valdžią. Gailėjomės, kad šiuo nelemtu mūsų tautos pavyzdžiu pasekė ir veik visos kitos Rytų Europos tautos.

O dabar ir vėl galime gyvenamajai aplinkai didžiuotis, kad mūsų tauta yra vėl pirmoji, išgyvenanti demokratijos atgimimą. Džiaugiamės, kad šiuo mūsų pavyzdžiu ir šį kartą seka ir kitos buvusios pavergtos tautos. Rumunai laisvais rinkimais iš valdžios pašalino komunistą Iliescu ir prezidentu išrinko neabejotiną demokratą E. Constantinescu. Atrodo, kad ir kaimyninėje Gudijoje komunisto Lukašenkos diktatūriško valdymo dienos nebus ilgos.

Vertinant rinkimus

Lietuvoje iš ano meto "Sąjūdžio" išaugusi Tėvynės s-ga laimėjo beveik seimo atstovų daugumą. (70 iš 141, kol kas iš 137, bet pavasarį bus papildomi rinkimai 4-se apygardose, Red.) Taigi tauta įvertino savo taurus sūnaus, patrioto ir svarbiausio nepriklausomybės kaltininko V. Landsbergio pasiaukojimą ir pareiškė jam neabejotiną pasitikėjimą. Dešiniųjų politinių junginių laimėjimą dar padidino Krikščionių demokratų ir Centro partijos. Pastaroji šiais rinkimais įgijo didesnį svorį.

Šiais rinkimais buvo baigtas LDDP diktatoriškas valdymas, kuris pasižymėjo korupcija, valdžios pareigūnų savivale, kyšininkavimu, mafijos siautėjimu ir kitomis negerovėmis.

Naujas puslapis

Mūsų tauta savo politinio gyvenimo istorijos knygoje atvertė naują puslapį. Belieka tik tikėti, kad šis puslapis bus išrašytas taurių pastangų ir regimų laimėjimų pavyzdžiais. Tačiau Tėvynės s-gos laimėjimas yra sąlyginis. Absoliutiniu skaičiumi (ne nuošimčiu) ji gavo tiek pat balsų kaip ir prieš ketverius metus. O tada ji išgyveno skaudų pralaimėjimą. Tada rinkimuose dalyvavo 75% visų turinčių teisę balsuoti mūsų viengenčių. O šiuose rinkimuose į rinkimines būstines nepatingėjo ateiti tik 53% balsuotojų. Tad Tėvynės s-gos laimėjimą nulėmė daugiau ne tie, kurie balsavo, bet tie, kurie rinkimų dieną sėdėjo namuose.

Šiuose rinkimuose silpnokai pasirodė Kr. demokratų partija. Centro partija padarė didelį šuolį priekin ir neabejotinai daug prisidėjo prie LDDP pralaimėjimo. Tik gaila, kad Centro veidas dar tebėra neišryškintas. Žinoma, seimo veikloje jis išryškės. Šis Centras ateityje gali suvaidinti reikšmingą, o gal net ir lemiamą vaidmenį kairės ir dešinės varžybose.

Skurdus paveldas

Naujajai vyriausybei teks perimti skurdų ir vargingą valstybinio gyvenimo paveldą. LDDP sukurtas valstybinis aparatas ir to aparato valdininkai yra demoralizuoti. Kyšininkavimas, valstybinio turto grobstymas, vagystės šiandieninėje Lietuvoje yra kasdieninis reiškinys. Truks ilgą laiką iki pavyks išvalyti šią išsigimusių valdininkų minią. Bet taip pat vargu ar šiuo metu Lietuvoje yra pakankamos sąžiningų, darbščių ir tinkamai pasiruošusių valstybiniam darbui žmonių atsargos.

Mūsų valstybė šiuo metu yra praskolinta. LDDP labiau tiktų "Lietuvai duok daugiau paskolų" vardas. Finansų žinovai yra apskaičiavę, kad šiuo metu vidaus skolos siekia maždaug 1,7 milijardų Lt., o užsieniui Lietuva yra skolinga daugiau nei 5 milijardus Lt. Bet blogiausia, kad šie skolinti pinigai nebuvo investuoti į tautos ūkį. Juos vyriausybė išleido aukštųjų pareigūnų kelionėms, diplomatiniams priėmimams, vaišėms ir pan. Kitaip tariant, tie pinigai buvo "pravalgyti". Naujajai vyriausybei teks surasti lėšų ne tik palūkanoms už skolas sumokėti bet ir pradėti šias skolas grąžinti. Tuo būdu šių išleistų pinigų grąžinimo našta guls ant mokesčių mokėtojų pečių.

Žemės ūkis

Jau ne kartą esame sakę, kad Lietuva yra žemės ūkio šalis ir tikime, kad stiprus kaimas yra Lietuvos ateitis. Kiekviena vyriausybė stengiasi, kad ūkininkai pagamintų pakankamai ž.ū. gaminių savajai tautai išmaitinti. Ano meto mūsų ūkininkai iš pat pirmųjų nepriklausomo gyvenimo metų šį uždavinį pilnai atliko. Neilgai trukus buvo suorganizuotas ir ž.ū. gaminių eksportas. Paskutiniais metais ž.ū. gaminių eksporto pajamomis buvo apmokama didelė dalis mūsų valstybės metinio biudžeto išlaidų.

LDDP vadovai stengiasi užmiršti, kad šį mūsų klestintį žemės ūkį Maskvos įsakymu labai trumpu laiku sunaikino komunistai. O be to jie kalėjimais, trėmimais ir beatodairinėmis žudynėmis visai sunaikino darbštų bei savajai šaliai ištikimą mūsų ūkininkų luomą. Bet LDDP veikėjai ištisus ketverius metus įtikinėjo tautą, kad Lietuvos žemės ūkį sugriovė Landsbergio vyriausybė. Ir to meto min. pirm. G. Vagnorių apkaltino milijoniniais nuostoliais ir siekė jį uždaryti į Lukiškių kalėjimą.

LDDP vyriausybė sustabdė pradėtą žemės ūkio reformą ir pasistengė visus naujuosius ūkininkus vėl padaryti ž.ū. bendrovėmis pavadintų kolūkių vergais. Mūsų šalies ž. ūkis atsidūrė visiškoje suirutėje. Šiuo metu jau dirvonauja net 1,5 mil. ariamos žemės. Vietoje vešlių derlių šie dirvonai yra apžėlę piktžolėmis.

Žemės ūkio atstatymas yra labai painus ir sunkiai sprendžiamas klausimas. Rinkimų įkarštyje mūsų partijos labai blankiai kalbėjo žemės ūkio klausimais ir nė viena jų nepateikė balsuotojams išsamesnės ž. ūkio pertvarkymo programos.

Praeities klaidos

Pirmoji G. Vagnoriaus vyriausybė šioje srityje yra padariusi daug klaidų. Tuo metu mūsų žmonės pagrįstai tikėjo, kad visokio blogio šaltinis yra kolūkiai. Jie reikalavo greičiau juos panaikinti. Tačiau to meto vyriausybė, staigiai keisdama kolektyvinę ž. ūkio valdymo santvarką į privatų ūkį, griovė ir pačių kolūkių sodybas. Bet kolūkių turtas nebuvo surašytas ir taip buvo sudarytos sąlygos tų kolūkių pirmininkams bei kitiems pareigūnams grobti bei naikinti tų kolūkių turtą. Buvo griaunami brangūs ir gerai įrengti pastatai, išgrobstytos brangios mašinos, įvairūs įrankiai.

O blogiausia, kad ž. ūkio reformos planai buvo ruošiami Vilniuje. Juos ruošė valdininkai, kurie ne tik nebuvo jokie ž. ūkio specialistai, bet ir daugelis jų net nebuvo savo akimis matę kolūkių.

Belieka tikėti, kad naujoji vyriausybė šių klaidų ne tik nepakartos, bet ir iš jų pasimokys. Tikėkime, kad šį kartą ž. ūkio politiką kurs išsimokslinę ir patyrę ž. ūkio specialistai. Labai gaila, kad tiek senojo, tiek naujojo seimo atstovų sudėtis yra pernelyg "miesčioniška". Ją sudaro daugiausia įvairių sričių akademikai. Iš esmės seime ūkininkams niekas neatstovauja.

Sudaryti sąlygas

Mūsų ūkininkas niekada nelaukė išmaldų, nesiekė pasigailėjimo ar užuotautos. Jis visais laikais savo ateitį kūrė sunkiu ir sąžiningu darbu. Tačiau vyriausybė turi tinkamais įstatymais sudaryti palankiausias sąlygas ž. ūkio gamybai puoselėti. Pirmoje eilėje turi būti sudarytos tinkamos sąlygos visoje šalyje plėsti ž. ūkio kooperatinį judėjimą. Susibūrę į kooperatyvus, ūkininkai gali patys savo jė-

(Nukelta į 3-čią psl.)

Partizanai Lietuvos laisvės kovose

B. STUNDŽIA, Torontas

Lemtingais Tėvynei laikais partizanai su ginklu rankose kovojo už tautos laisvę. Jų veikla ypač išryškėjo atstatant Lietuvos nepriklausomybę. 1918 m. paskelbus Lietuvos nepriklausomybę reikėjo ją paremti ginkluota jėga, o jos nebuvo. Krašte šeimininkavo vokiečiai, gyventojus teriojo plėšikai, organizavosi bolševikai ir sulenkėję dvarininkai. Atrodė, kad Raudonoji armija užvaldys Lietuvą, nes buvo užėmusi beveik trečdalį teritorijos.

Bolševikų valdymas anuomet Lietuvos žmonėms įgriso. Jie ėmė organizuotis ir ginkluotis. Pradžioje sudarė miliciją, kuri, reikalui esant, tapdavo partizanais.

Partizanai ginklus turėjo įvairius. Apranga – savo. Taip Žemaitijoje veikė P. Plechavičiaus vadovaujami būriai, šiaurės rytuose plačią veiklą išvystė Joniškėlio srities partizanai, kurie turėjo savo štabą su 20-čia karininkų. Šiaulių apskrityje pagarsėjo Šemetos vadovaujamas Amalių būrys. Vidurio Lietuvoje kovojo karininko J. Reikalos vadovaujami partizanai. Pietų rytuose ilgai veikė Merkinės, Nedzingės, Varėnos ir Perlojos vyrai. Iš partizanų dalinių susidarė ir kai kurie kariuomenės pulkai. 1918-19 m. iš Rusijos grįžę subolševikėję lietuviai, pasinaudodami vokiečių prislėgtų ir užguitų žmonių pasyvumu, išvystė didelę veiklą. Jie organizavo savo miliciją, iš kurios Šiauliuose susidarė Žemaičių pulkas. Jam vadovavo F. Baltušis – Žemaitis (1940 m. iš Sov. Sąjungos atvyko vadovauti Lietuvos kariuomenei). Jo vadovaujamą Žemaičių pulką apkūlė vokiečiai, o vėliau lietuvių suagituota didesnė karių dalis surengė maištą ir partizanai jį nuginklavo.

Pirmuoju žuvusiu partizanu laikomas A. Vainauskas, kritęs net anksčiau už pirmą žuvusį karį P. Lukšį. Partizanai buvo didelė parama besikuriančiai Lietuvos kariuomenei. Pvz. jie šiaurės rytų Lietuvoje prieš bolševikus laikė 70 km. fronto ruožą. Taip pat partizanai pasižymėjo kovose su lenkais. Deja, nepriklausomybės laikais, jie buvo beveik užmiršti ir jų nuopelnai neįvertinti.

Atėjo gėdingi 1940 metai, kai nei simbolinio šūvio neiššovus buvo pasiduota ir tuo bolševikams sudaryta proga skelbti, kad lietuviai prašė juos ateiti ir savanoriškai įsijungė Sov. Sąjungon. Tą dėmę iš dalies nuplovė 1941 m. sukilimas apie kurį ir vokiečiai, ir rusai vengė kalbėti. Rusai tik kaltino lietuvius bendravus su vokiečiais.

Partizanai žūtbūtinėje kovoje

1944 m. vėl žygiavo Lietuvon Raudonoji armija. 1941 m. rugpiūčio 14 d. F. Roosevelt'as W. Churchill'is pasirašė Atlanto chartą, kuri įžiebė viltį ir pavergtoms tautoms. 1942 m. sausio 1 d. Atlanto chartos nuostatus įsipareigojo vykdyti ir sovietinė Stalino imperija. Žinoma, JAV ir Sov. Sąjunga draugystė nedidino pasitikėjimo ateitimi, nes Vakarų valstybių remiama Sov. Sąjunga stiprėjo.

1941-45 m. Vakarų sąjungininkai pristatė Raudonajai armijai 2000 garvežių, 11000 vagonų, 54.000 tonų riedmenų, 3 milijonas tonų benzino, 51.000 "džypų", 375.000 sunkvežimių, 7000 tankų, 15.000 lėktuvų, 350.000 tonų sprogmenų, 15 milijonų porų batų.

Bolševikai užimtose Lietuvos srityse suiminėjo, tardė ir žudė gyventojus, paskelbė 1909-1926 m. gimusių mobilizaciją. Sovietinis teroras, mobilizacija, kaltinimas bendradarbiavus su vokiečiais ir siekimas Lietuvai laisvės, iššaukė pasipriešinimą.

Pastarjąjį didino ir kitos priežastys: neapykanta okupantui, tikėjimas okupacijos laikinumu, sąjungininkų pagalba, nepasitenkinimas kolonizavimu, trėmima į Sibirą.

Pradžioje susidarė maži partizanų daliniai, kurie vėliau jungėsi į apygardas ir derino savo veiksmus. Apie tai nemažai rašė žuvęs partizanas Adolfas Ramanauskas – Vanagas. Sovietai stengėsi į partizanų eiles įpinti šnipus. Jiems pavyko į aukščiausios jų vadovybės eiles įstatyti Vilniaus universiteto profesorių A. Markulį – Erelį, kuris partizanams daug pakenkė. Partizanai bandė ieškoti pagalbos ir supratimo Vakaruose. Per geležinę uždangą prasiveržė Juozas Lukša – Daumantas, parašęs knygą "Partizanai už geležinės uždangos."

Visokie išdavikai, kolchozų suorganizavimas silpnino partizanų veiklą. Pradėta vengti didesnių susirėmimų su Raudonosios armijos ir NKVD daliniais. Buvo leidžiama pogrindžio spauda, stabdomas kolchozų organizavimas, vaduojami suimtieji, išvejami kolonistai, baudžiami aršūs komunistai ir išdavikai.

Jų gyvenimas buvo labai sunkus, ypač žiemą. Pradėjus steigti kolchozus, apsirūpinimas maistu pasunkėjo. Reikėjo kovoti ne tik su Raudonosios armijos daliniais, bet ir su tautos atplaišomis – stribais.

Pasak Partizanų sąjungos tarybos pirmininko A. Lukšos, tai buvo idėjiniai komunistai, kai kurie – Lietuvos rusai ir daugiausia įvairios padugnės – girtuokliai, plėšikai. Stribai ypač pasižymėjo liguistu žiaurumu.

Partizanai užjūryje

Kas galėjo prieš dešimtį metų pagalvoti, kad buvę partizanai ir politiniai kaliniai svečiuosis, dainuos JAV ir Kanados lietuviams. Bet tai jau įvyko. Į JAV juos iškvietė M. Remienė, kuri yra suorganizavusi Lietuvos partizanų globos fondą. Pirmą kartą pasirodė dainos vienetas "Šilas", o paskui atvyko "Girių aidas".

Į Kanadą atvyko partizanų dainininkai Toronto Lietuvių Namų kultūrinės komisijos, vadovaujamos V. Kulnio, kvietimu. "Girių aido" organizatorius yra partizanas Vytautas Balsys – Uosis, taip pat dainavęs ir "Šilo" vienete. "Girių aido" kvartete dainavo ir Antanas Lukša, partizano Juozo Lukšos – Daumanto brolis. Partizanams į talką atėjo politiniai kaliniai – A. Paulavičius – muzikos kompozitorius ir Vladas Šiukšta – muzikas. Prie jų prisijungė valstybinės operos solistas, buvęs tremtinys Vincentas Kuprys.

Po koncertų vyko susitikimai su lietuvių visuomene. Buvo paaiškinta, kad partizaniniame išsilaisvinimo kare dalyvavo apie 30.000 vyrų ir moterų, iš kurių žuvo apie 20.000 Žuvusių tarpe yra ir 4 A. Lukšos broliai. Dabar gyvų yra išlike apie 462.

Toronto lietuviai labai dosniai partizanus parėmė ir gausiai dalyvavo koncertuose bei susitikimuose.

SPAUDOS BALSAI

Porinkiminiai komentarai

Maskvos dienraštis "Izvestia" 1996 m. lapkričio 12 d. laidoje pateikęs antrojo rinkimų rato rezultatus, taip juos komentuoja: "Sąjungoje su krikščionimis demokratais, kurie rinkimuose laimėjo 16 mandatų, jie (konservatoriai) turi reikiamą balsų persvarą sudaryti dešiniųjų valdžią ir diktuoti savo valią. Tačiau 'dešiniųjų triumfo' vis dėlto nebuvo. Rinkėjai laiku susigriebė sudaryti rimtą politinę atsvarą.

Pilnam ir galutiniam Landsbergio partijos laimėjimui sutrukdė pažadas 'atrišti litą', kuris šiuo metu yra tvirtai pririštas prie Amerikos dolerio santykiu 4:1. Lietuvos finansų rinkoje kilo panika. Rinkėjai taip pat išsigando gandų apie galimus prezidento rinkimus ne visuotinio balsavimo būdu, bet Latvijos ir Estijos pavyzdžiu seime, kuris, be abejonės, pabalsuotų už V. Landsbergį".

Toronto lenkų dienraštis "Gazeta" 1996 m. gruodžio 6-8 d. laidoje rašo: "Komentatorių nuomone, koalicijos narių – konservatorių ir kr. demokratų bendradarbiavimas nebus be trinčių. Konservatoriai, o visų pirma premjeras, nori mažesnio valstybės kišimosi į ūkį ir panaikinti centrinio skirstymo likučius. Kr. demokratai atvirkščiai, mato būtiną iš viršaus vairavimą ir nėra palankūs nebūtinam liberalizmui. Ypač pirmieji dešiniųjų vyriausybės darbo metai gali tapti sunkiu bandymu ypač todėl, kad tuo metu vyks prezidento ir savivaldybių rinkimai".

Lenkijos ambasadorius J. Widacki 1996 m. lapkričio 24 d. "Tygodnik Powszechny" laidoje rašo: "Jeigu užsienio reikalų ministeriu bus Algirdas Saudargis, provakarietiška Lietuvos politikos kryptis reikš taip pat ir prolenkišką kryptį. Geriems lenkų-lietuvių santykiams gali tik pakenkti konfliktai su tautinėmis mažumomis: lietuvių Lenkijoje ir lenkų Lietuvoje. Reikia tikėtis, kad abi valdžios parodys vienodai gerą valią ir santūrumą – nerems radikalių kraštutinių savo tautos elementų užsienyje. Tai reikalauja abiejų valstybių valdžių bei diplomatų apdairumo, takto ir atsakomybės jausmo. Tai priklausys taip pat ir nuo abiejų tautinių mažumų atstovų laikysenos, o ypač nuo lenkų atstovų Lietuvos seime nusistatymo ir jų sugebėjimo bendradarbiauti visos visuomenės labui".

Lietuvos lenkų sąjunga ir jos vadas

Lietuvos lenkų sąjungą ir jos pirmininką J. Widackį to paties savaitraščio 1996 m. gruodžio 1 d. laidoje taip apibūdina: "Niekad ponui Maciejkianiec nepriekaištavau dėl jo partinės praeities. Nekritikavau jo netgi todėl, kad jis beveik visą savo brandaus gyvenimo laiką tarnavo Lietuvos komunistų partijos aparate, nedariau jam priekaištų ir todėl, kad jis baigė aukštesniąją Leningrado kompartijos mokyklą, rūpinosi kaip CK administracijos darbuotojas sovietinės Lietuvos vidaus saugumu, o vėliau kaip partinės kontrolės centro komisijos narys sekė nukrypimus nuo teisingos partijos linijos. Visa pono Maciejkianiec praeitis man niekad nerūpėjo. Man svarbu tai, kad jis ir toliau žiūri į Lietuvos lenkų visuomenę lyg iš pirmojo sekretoriaus posto, tramdydamas jos pilietinį brendimą ir be atodairos naikindamas visus kitaip negu jis galvojančius. (...)

Nuolatinis lenkų sąjungos supriešinimas su eilinėmis Lietuvos valdžiomis, nuolatinis kurstymas mažiausiai išsilavinusio lenkų visuomenės sluoksnio dalyje įtampos ir pavojaus pajutimo, dažnas Lietuvos pristatymas užsienyje kaipo policinės valstybės ir tariamas mažumų persekiojimas yra priežastis, kad lietuvių visuma, ne vien kraštutinieji dešiniųjų politikai, laiko R. Maciejkianiec'ą, atsargiai pasakius, nelabai lojaliu piliečiu. Tokia vadovo laikysena ir toks jos įvertinimas, lengva suprasti, neišeina į gera nei lenkų sąjungai nei visai visuomenei".

Trijose savaitraščio "Tygodnik Powszechny" laidoje paeiliui amb. J. Widacki nepalankiai pasisako apie Lietuvos lenkų sąjungą ir jos vadovus.

Nepatinka ministeris

Toronto lenkų dienraštis "Gazeta" 1996 n. gruodžio 13-15 d. laidoje rašo: "Vagnoriaus komandoje atsirado kalbininkas profesorius Zigmas Zinkevičius, kuriam teko švietimo ir mokslo ministerio portfelis. Naujo švietimo žinybos viršininko ypač bijo vietiniai lenkai. Jie pamena jo straipsnius lietuvių spaudoje, kuriuose jis įrodinėjo, kad Lietuvoje nėra lenkų mažumos, o tik sulenkinti lietuviai. Jis taip pat tvirtino, kad lenkų mokyklos yra nereikalingos, nes 'Lietuva negali sau leisti mokyti kito krašto patriotus'".

Lenkiškos Vilniaus ir Šalčininkų rajonų savivaldybės visokiais būdais, nepaisydamos tėvų prašymų, varžo Rytų Lietuvoje lietuviškų mokyklų augimą. **J.B.**

A†A
REGINAI RIMKEVIČIENEI
iškeliavus amžinybėn,
nuoširdžią užuojautą reiškiame jos vyrui HENRIKUI, dukrai BIRUTEI su šeima –
Juozas, Kristina ir Algis Rudaičiai

Ilgamečiui Lietuvių Namų valdybos nariui
A†A
BALIUI SAVICKUI,
mirus,
gilią užuojautą reiškiame artimiesiems ir giminėms Lietuvoje –
Toronto Lietuvių Namai

Brangiai, mylimai žmonai, mamai, močiutei ir sesutei
A†A
MILDUTEI POVILAITIENEI
mirus Lemonte, JAV,
jos vyrui dr. ROMUI, vaikams su šeimomis, sesutei JŪRAI BAKAITIENEI su šeima ir visiems giminėms reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime –
Juozo Krištolaičio šeima

MIRTIES PRANEŠIMAS
A†A
EMILIS ŽEMAITAITIS,
sulaukęs 73 metų amžiaus, mirė savo namuose 1996 m. gruodžio 28, šeštadienį. Nuliūdime paliko žmoną Oną, dukteris – Rožę ir Gabrielę su vyru Rene; vaikaites Moniką, Kotryną (Katy), Amandą ir Jessiką ir provaikaitę Tiffany; visą savo šeimą, gimines bei draugus. Velionis pašarvotas Turner and Porter laidotuvių namuose, 436 Roncesvalles Ave. Gali būti lankomas trečiadienį, sausio 1 d. 2-4 v.p.p., ketvirtadienį, sausio 2 d. 2-4 v.p.p. ir 7-9 v.v. Maldos prie karsto ketvirtadienio vakare 7.30. Laidojamas iš Išganytojo parapijos šventovės, 1691 Bloor St.W. (į rytus nuo Parkside Dr.), penktadienį, sausio 3 d., 11 v.ryto Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje, Ont. Velionies atminimui aukos skiriamos "Hospital for Sick Children" fondui.

Pirmoji lietuvių ekspedicija 1990 m. Kazachstane prie ką tik pastatyto kryžiaus Kengyro politinių kalinių sukilimo 1954 m. vietoje Nuotr. H. Paulausko

Ruošiamasi į Kazachstano lagerius

Ten yra daug apleistų, nepaženklintų lietuvių kankinių kapų, jų tarpe ir a.a. kunigo Albino Dumbliausko. Per pirmąsias ekspedicijas 1990 ir 1991 m. buvo aptvarkyta tiktai dalis apleistų kapų. Dabar ruošiamasi trečiai ekspedicijai 1998 m., kurioje kviečiami dalyvauti ir Š. Amerikos lietuviai. Jai finansuoti telkiama parama. Padaryta gera pradžia Čikagoje

HENRIKAS PAULAUSKAS,
Vilnius

Čikagoje, Jaunimo centre, du sekmadienius buvo rodomas Lietuvos televizijos dokumentinis filmas "Karlagas – mirties žemė" ir televizijos laidos "Prakalbinkime žemę ir praeitį" įrašas. Žiūrovų susidomėjimas buvo labai didelis.,

Man, kaip vienam šio filmo kūrėjų, teko atsakyti į daugelį klausimų, papasakoti apie sovietų vergovines stovyklas ir kalėjimus, kuriais buvo susėtas visas milžiniškas Kazachstano kraštas. Dalyvavau abiejose ekspedicijose – 1990-tais ir 1991-mais metais, kai dar egzistavo sovietinė imperija. Mūsų neprileido prie Karagandoje saugomų politinių kalinių bylų, gavome tik trumpus išrašus, kada ir kur mūsų artimieji mirė. O visa jų kalinimo istorija yra slepiama, nors Karlago kalėjimuose buvo kankinama ir žuvo tūkstančiai lietuvių.

Dabar situacija pasikeitė – Kazachija yra taip pat nepriklausoma, laisva respublika, nors ir įeina į sandraugą su Rusija, yra susaistyta nelengvais įsipareigojimais. Tačiau jos sostinėje Alma-Atoje jau yra Lietuvos respublikos ambasada, kurioje dirba mūsų diplomatai. Taigi laikas naujomis sąlygomis vėl suruošti ekspediciją į Kazachstaną, patekti į jų vidaus reikalų sistemos archyvus Karagandoje, Petropavlovske, Džeskasgane, Balchaše ir kt.

Reikia paminkline lenta pažymėti a. a. kun. Albino Dumbliausko kapą – jis mirė 1991 m. sausio 8 d. ir yra palaidotas lietuviškame katalikų šventoriuje.

Manome, kad reikia pasidaryti geležies-plieno formas cementiniams kryželiams gaminti. Tie kryželiai turėtų būti panašūs į Lietuvos karių-savanorių kryžius, kurie, nors ir kuklūs, bet taip gerbiami ir mieli Lietuvoje. Turėdami formas, ten vietoje nusipirkę cemento ir armatūros, lengviau pagamintume ir jais paženklintume mūsų tautos kankinių kapus.

Šitai būtina padaryti nedelsiant, nes laikas negailestingai naikina visus praeities pėdsakus. Su geresne nei pirmų ekspedicijų metu filmavimo technika reikia užfiksuoti visas lietuvių kalinimo vietas, užrašyti žmonių liudijimus ir atsiminimus.

Pirmąsias dvi ekspedicijas finansavo patys jų dalyviai. Dabar skurstančioje Lietuvoje žmonės neturi pinigų tokiom sudėtingom kelionėm, o keliauti tektų per Rusiją, kuri ypač plėšia aukštas kainas už kelionės ir viešbučius. Todėl ir tenka kreiptis į JAV ir Kanados lietuvius paramos – daugelio iš jūsų giminės bei artimieji kentėjo ir žuvo Vid. Azijoje, tokiame pačiame Sibire, nors ir kitoje geografinėje vietoje.

Filmo rodymo metu Čikagos lietuviai jau paaukojo 515 dolerių trečiai ekspedicijai, kuri numatoma 1998 m. rudenį. Šie pinigai liko JAV banke, tikimės, kad tautiečiai ir jų organizacijos šį sumanymą ir programą parems. Labai norėtume, kad į tokią kelionę vyktų ir Amerikos lietuviai, ypač jaunimas. Tai būtų nepakartojama patriotizmo ir Lietuvos žmonių kančių istorijos pamoka.

Antroje ekspedicijoje dalyvavo ir mano 15-kametė dukra Lina. Pabuvojusi toje vietoje, kur žuvo jos senelis, pamačiusi iki kokio nežmogiškumo, išsigimimo, baisių žiaurumų nusirito bolševizmas, ji daug atsakingiau ėmė vertinti pasaulėžiūros, tautiškumo ir religijos dalykus. Aišku, keliauti Vid. Azijos stepėmis, lankyti buvusius kalėjimus ir lagerius yra varginantis ir nelengvas darbas. Klimatas yra atšiaurus, patogumai minimalūs arba ir visai jų nebūna. Bet įspūdžiai lieka nepamirštami visam gyvenimui.

Numatėme, kad trečiosios ekspedicijos štabas bus Lituanistikos tyrimo ir studijų centras (5600 South Claremont Avenue, Chicago, Illinois 60636-1039). Ekspedicija rūpinsis istorikė Skirmantė Miglinienė, o Lietuvoje – buvęs politinis kalinys Algirdas Kamantauskas ir žurnalistas Henrikas Paulauskas (Vilnius 2049, Architektų gt. 107-84, telef. 44-59-57).

Visais rūpimais klausimais informaciją teiks Čikagoje telefonais 773 436-8087 arba 773 434-4545 Skirmantė Miglinienė.

Aukas ir lėšas trečiai ekspedicijai į lietuvių politinių kalinių ir tremtinių vietas Kazachstane prašome siųsti į Čikagos banko MIDLAND FEDERAL skyrių. Sąskaita nr. 002-01-35215-0 Skirmantės Miglinienės ir Henriko Paulausko vardu. Ekspedicijai paruošti turime ištisus metus laiko ir tikimės nugalėti visus sunkumus su visų jautrių ir neabejingų žmonių pagalba.

A.a. kun. ALBINAS DUMBLIAUSKAS šventina lietuvių tremtinių kapus Kazachstane 1990 metais Nuotr. H. Paulausko

Aukojo "T. žiburiams"

$50 – V. Staškevičius, V. Šeštokas; **$25** – G. Gudauskienė; **$20** – E. Lengnikas, E. Kvederienė; **$10** – J. Šeperys, J. Vaitiekūnas, P. Kondrotas, A. Bočkus; **$5** – A. Pesys, N. Pečiulytė, E. Žemaitis, V. Barisas.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė: **$50** – J. Kukutis, B. Geležiūnas, P. Jankus, E. Sonda, kun. A. Contons, V. Kerbelis, J. Bėžys, F. Izbickas, J. Karosas, S. Laimikis, P. Jutelis, V. Kazlauskas, J. Šeperys, L. Morkūnas, E. Sakalauskas, P. Kudreikis, J. Bušauskas, J. Augustinavičius, A. Abromaitis, L. Krajauskas, V. Staškevičius, J. Skilandžiūnas, L. Pevcevičius, J. Ažubalis, V. Kamantas, J. Valaitis, P. Lapienis, G. Miglinas, B. Galinienė, J. Masilionis, J. Merkevičius, A. Ledas, J. Jonaitis, N. Paulaitis, J. Petrėnas, A. Rukšys, N. Šviežikas, M. Bernotaitis, K. Bubelis, E. Šarauskas, S. Žulpa, R. Taunys, N. Adams, J. Gipas, V. Kubilius, S. Kėkštas, S. Dargis, J. Yurkus, V. Vainutis, S. Ablingis, E. Senkus, L. Prialgauskas.

Garbės prenumeratą atsiuntė: **$100** – E. Lengnikas, P. Venskus, V.P. Jankaitis; **$80** – H. Butkevičius; **$70** – R. Prociw, L. Kulnys; **$60** – H. E. Stepaitis, Č. A. Januškevičius, dr. J. Uleckas, M. Pakulis, V. Normantas, J. Žadavičius, M. Malinauskas, T. Cipkus.

Nuoširdus ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame garbės bei rėmėjo prenumeratoriams ir visiems, kurie, siųsdami reguliarią prenumeratą, prideda ir auką.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

savaitraštis, didelio formato, 10 puslapių,
reguliari metinė prenumerata – $40.00,
rėmėjo – $50.00, garbės – $60.00
(JAV-se amerikietiškais)

Prašau siuntinėti "Tėviškės žiburius" ištisus metus šiam NAUJAM skaitytojui (metinė prenumerata $30.00)

Vardas, pavardė .....

Adresas .....

.....

.....

Siunčiu prenumeratą .....dol., auką ..... dol.

Laikraščio adresas:

"Tėviškės žiburiai"
2185 Stavebank Rd., Mississauga,
Ontario, L5C 1T3, Canada

Norintiem susipažinti "Tėviškės žiburiai" siunčiami nemokamai keletą savaičių. Prašome pranešti tokių asmenų adresus. ADMINISTRACIJA

Vilniaus senamiečio rūpesčiai

Kanados urbanistikos instituto kvietimu 1996 m. lapkričio mėn. Toronte ir Otavoje, su kitais Vilniaus miesto planavimo specialistais, lankėsi Ričardas Sabaliauskas, Vilniaus miesto savivaldybės narys ir miesto plėtros komiteto pirmininkas, lapričio 27d. padaręs pranešimą Toronto visuomenei. Prieš grįždamas į Lietuvą, paliko "Tėviškės žiburiams" gana išsamų straipsnį Vilniaus senamiesčio atnaujinimo reikalu. Pateikiame to rašinio būdingesnes dalis. RED.

Jau daugiau kaip 600 metų Vilniaus senamiestis yra dvasinis, politinis, kultūrinis, prekybinis centras, ir tai ne tik lietuviams, bet ir lenkams, žydams, gudams, visiems kitiems, čia dirbusiems, gyvenusiems. Vilniaus senamiestis užima 887 akrus (359 ha) žemės plotą ir turi 1487 pastatus. Išlikę istoriniai pastatai yra labai įvairių stilių. Maždaug 40% pastatų yra architektūrinės, istorinės vertės. Tačiau šiandien daugelis jų yra nykimo bei griuvimo pavojuje. Labai skubiai reikalingas jų atnaujinimas.

Senamiesčio įtaukimas į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą 1994 m. atvėrė galimybes plačiau bendradarbiauti tarptautinėje plotmėje ir tikėtis paramos. Pasaulio bankas atsiliepė į Lietuvos vyriausybės prašymą, suteikdamas 190.000 JAV dolerių techninės pagalbos Vilniaus savivaldybei, ruošiant paveldo apsaugos ir atgaivinimo programą. Projektą remia ir Europos taryba.

Pasaulio paveldo centras norėtų matyti Vilniaus atgaivinimo procesą kaip modelį ir kitiems kraštams. Tarptautinį konkursą šios srities studijai atlikti laimėjo bendra Danijos, Skotijos ir Lietuvos žinovų grupė, kuri pradėjo dirbti 1995 m. lapkričio mėn. Šalia to buvo atlikta ir senamiesčio gyventojų apklausa.

Analizės metu apskaičiuota, kad senamiesčio pastatų atstatymui reikėtų 525 mlj. JAV dolerių. Savivaldybė pati viena tiek lėšų negalėtų jokiu būdu skirti. Dėl teisinių valstybės ir savivaldybių santykių šiuo metu neįmanoma tikėtis vietos ar užsienio investicijų. Tačiau baigus visuomenės nuosavybės senamiestyje paskirstymą tarp savivaldybės ir valstybės valdžios, savivaldybė turės svarią jos dalį. Gerai ją panaudojus, susidarytų ir kapitalo.

Vilniaus savivaldybė numato parengti senamiesčio atgaivinimo strategijos įgyvendinimo planą. Savivaldybė bei šios srities žinovai mano, kad pirmieji investicijų projektai galėtų būti jau vykdomi. Nurodomos gatvės ir vietos. Siūloma išeivijos lietuviams pasirinkti tinkamą pastatą Vilniaus senamiestyje ir jį atstatyti savo lėšomis. Ir tai taptų investuotojo nuosavybe. O tuo pačiu būtų prisidėta prie Vilniaus senamiesčio atgaivinimo. Tikima, kad Vilnius taps etninės tolerancijos, demokratinio gyvenimo lygio, brandžios politinės visuomenės miesto modeliu, pavyzdžiu, simbolizuojančiu Lietuvos istoriją ir nepriklausomą Lietuvą.

Auksinis piramidės saulėlydis

ANTANINA GARMUTĖ,
Kaunas

Iškentėjome tuos ketverius metus. Ištvėrėme.

Tamsiausia būna prieš aušrą. Todėl taip karštligiškai darbavosi jie – nuo aukščiausių iki žemiausių sluoksnių. Kas ir kaip vyko viršuje, žinome... O apačioje? Seniau kiekvienas kaimas turėjo savo šventąjį. Dabar – kiekviena gatvė (o gal ir namas) – turi savo vagį. Gaujas. Kaip jos veikia?

Štai vienos dramos du veiksmai. Mažas namelis. Pirmas veiksmas: iki gilaus vidurnakčio vyksta triukšminga puota. Didelių namų gyventojai atsisveikina su miegu. Veltui iškišę galvas ramina, šaukia, prašo... Antras veiksmas: namelis nutyla, ir didžiųjų namų gyventojai suminga. Sąlyginėje tyloje puotos dalyviai imasi darbo: plėšo minkštus rankšluosčius ir į juos vynioja...plytas. O toliau prasideda medžioklė nemedžioklė...

Į tamsius, iš vakaro nusižiūrėtus langus "skrenda" plytos! Stiklai dūžta tyliai, dusliai ir krenta vidun nepažadindami žmonių. Vagys sulenda pro langus. Grobiama viskas, kas pakliūva po ranka. Labai tinka informacijos priemonės: televizorius, radijas, foto aparatas... Neapseina ir be buities dalykų (kam eit į parduotuvę?) – lygintuvas, puodukai, šaukštukai, arbatinukas... O kur dar muilas, šampūnas, batai, kojinės, kvepalai (vagių tarpe esama ir "damų"?) Laužomos spintų durys (nors raktai spynose). Į krūvas verčiami kalnai popierių, ieškoma "klondaikų" ar dar kažko...

Tokį vaizdą – kaip po karo – išvydau ir aš, peržengusi savo buto slenkstį. "Sukruvinta ir apiplėšta tu stovi man akyse" – rašė raudonųjų okupantų garbintoja talentingoji S. Nėris. "Tokia realybė" – mąstau. Juk mano draugės – pensininkės beveik visos apiplėštos jau anksčiau... (Matyt, atėis eilė ir elgetoms Laisvės alėjoje). Absoliučiai apiplėšta visa tauta! Ir visais požiūriais...

Seimo rinkimų išvakarėse buvo išniekinta šv. Mykolo Arkangelo šventovė Kaune. Kaime "pilstuko" (skiestas spiritas su priedais) paveikti žmonės išpjovė savo ir kaimynų gyvulius. O vienas tėvas išmėsinėjo savo mažą dukrytę... Pasibaisėtinas nusikalstamumas. Milijardinės skolos. 117 įmonių skęsta bankrote. Daug bedarbių. Keliasdešimt tūkstančių mokyklinio amžiaus vaikų nelanko mokyklų – badauja, valkatauja.

Tamsu Lietuvoje. O kam šviesu?

Tiems, kurie kritimą į duobę pavadino "demokratijos procesų įtvirtinimu". Aukščiausio rango vagims. Tiems, kurie pasidėjo milijonus(!) dolerių į užsienio bankus. Kurie, veidmainingai vaipydamiesi, su KGB-istine praeitim pralindo į naująjį seimą. Šviesu ir tiems, kurie pateks seiman tik už vienintelį sugebėjimą – tuščiai kalbėti. (Ačiū Dievui, tokių nedaug).

Lietuva dar gyva. Praregėjo. Laimėjo Lietuva! Piramidė sugriuvo.

LDDP saulėlydis – auksinis. Todėl praeities šmėkla tyko. Laukia naujo saulėtekio. Ar nesulipdys kitos "Tautos pažangos"? Sugriuvusios piramidės šakalai vėl kiauksi apie diktatūrą. (Mat "viena partija – viena tiesa" tiko tik kai valdė jie...).

Politinis spektras Lietuvoje, aišku, neapsieis be naujų spalvų. Pagyvensim – pamatysim, – kaip sakydavo mūsų senoliai. Belieka tikėtis, kad naujoji seimo dauguma – žmonės, pasiaukoję Tėvynei – įžvelgs žabangas ir, Dievui padedant, išves tautą iš komunistinio raisto. Pirmieji žingsniai tvirti – buvę partizanai prilyginti kariuomenei, sumokėtos Rusijai skolos už dujas. Turime vilties, kad bus priimtas desovietizacijos įstatymas (ir tuo užkirstas kelias sugrįžti komunistams į valdžią), sugrąžinta nuosavybė ir išvogti indėliai, įveiktas nusikalstamumas. Laisvi Lietuvos žmonės nusipelnė jaustis saugūs savo žemėje. Gatvėje. Namuose. Už tai mes ir balsavome. Komunistinei praeičiai pasakėme: NE!

Lietuva naujo...

(Atkelta iš 2-ro psl.)

gomis kovoti su visomis negerovėmis ir apsisaugoti nuo išnaudojimo. Tinkamiems įstatymams leisti turi būti išgirstas ir pačių ūkininkų balsas.

Šiandien naujieji ūkininkai yra susibūrę į Ūkininkų sąjungą. Jai vadovauja žymus ž. ūkio specialistas ir politikas J. Čiulevičius. Belieka tikėti, kad tiek Ūkininkų s-ga, tiek ir jos vadovai bus įtraukti į talką rengiant naują žemės ūkio politikos planą.

Vykdant iš naujo ž. ūkio reformą, galbūt šiek tiek galėtų būti panaudota ir užsienio lietuvių talka bei parama. Gyvenimo patirtis rodo, kad atskiri užsienio lietuviai gali būti naudingi talkininkai. Belieka tikėti, kad šie gerų norų talkininkai nebus atstumti.

RIČARDAS SABALIAUSKAS (dešinėje), Vilniaus miesto savivaldybės narys ir miesto plėtros komiteto pirmininkas, 1996 m. lapkričio mėn. lankydamasis Otavoje susitiko su Lietuvos respublikos reikalų patikėtiniu Kanadoje JONU PASLAUSKU Nuotr. R. Vaštoko

IŠ TĖVIŠKĖS LAIŠKŲ

Naujieji ūkininkai

Prieš porą dienų išvažiavo vaikai, šį sykį pabuvę su manimi net keturias savaites. Anūkėlės vyras išvažiuodamas į čia atidavė diplominį darbą. Sakė – po trijų mėnesių sužinos jo įvertinimą, o po to turės išlaikyti dar keletą egzaminų. Tai ir viskas, o anūkėlei galas dar toli. Klausiau, ką mano daryti baigę: grįžti namo, ar rūpintis įsitvirtinti ten Vokietijoje. Abu sakė – tik namo. Ten būdami jie visą laiką jaučia esą laikomi žemesnės klasės žmonėmis. Gerą vietą gauti ne vokiečiui mažai galimybės. Aš gal jų grįžimo jau nebesulauksiu, bet vis tiek gera, kad namuose gyvens savi vaikai. Dabar, kai jie buvo, visą laiką buvau užimta maisto gaminimu. Vis norėjau skaniau juos pavalgydinti, kad valgytų daug daržovių iš mano daržo. Jų, ačiū Dievui, turiu. Gamindavau tušinį iš morkų, bulvių, pupelių ir dar kelių kitų prieskoninių, savo kopūstų, pomidorų, pipirų ir svogūnų su aliejum ir kiek grietinės. Viskas buvo jiems skanu, o ir man su skilvio negaliom gerai ir sveika. Dažnai iškepdavau bulvinių blynų ir kugelio su kiaulės kojele – viskas jiems pas močiutę buvo labai skanu, o man malonu į juodu valgančius žiūrėti: – abu jauni, gražūs ir, nors praėjo jau pusšeštų metų kai vedę, vis tokie dėmesingi vienas kitam, tokie žavingi, artimi. Duok Dieve, kad niekados jų santykiai nesikeistų!

Pas mane jie atvažiavo savo automobiliu, o išvažiuodami jį paliko. Parašė įgaliojimą tėvui (mano sūnui) ja naudotis. Automobilis nedidelis, vienerių durų, japoniškas, dar visai neblogas.

Prieš Kalėdas mano pirmoji marti padovanojo man "Egzodo" (poezijos) knygą. Iš tikrųjų, įsiskaičius pamatai, kad beveik nė vienas svetimame krašte nėra prigijęs visiškai, kad gimtojo krašto niekas negali atstoti.

Mieloji, nei aš, nei sūnus tavo siųsto pernai Kalėdoms čekio negavome. Laiškus vis gaunu ne tuščius, neatplėštus, nors paskutiniu laiku, manau, ne visai saugu taip siųsti, nes kaimynystėje apsigyveno čigonų šeima, o mums laiškų dėžių blokas ne visai arti. Tavo laiškus su dovanomis turbūt gaunu todėl, kad taip pasitaiko – juos atneša laiškininkė į namus kartu su pensija.

Sakai, kad apšildymo reikalus organizuočiau bendrai su anūkės mama. Tai ne toks ji žmogus, kuriam rūpėtų mano reikalai. Jai su šulima, nors tame pat name, nėra jokių problemų – moka susitvarkyti, turi elektrinę viryklę, kepa ir verda elektra, o aš kenčiu baimę, kad tikrintojai jos "griekų" neprirašytų man kaip namo savininkei, nors ji ir turi atskirą skaitliuką. Ir su ja ir su vaikais apie šį reikalą ne kartą kalbėjau, bet viskas lieka po senovei – gal gi aš ko nesuprantu dabartinių laikų.

Sūnus jau pora mėnesių dirba savo svainio valdose. Gerai, kad pagaliau įsidarbino, gal bus viskas geriau. O man kiek čia beliko to gyvenimėlio – kaip nors išgyvensime.

Prisimena anie tolimi laikai žalioje jaunystėje, kai buvome keturios kursantės, tikinčios ateitimi ir idealais, prisimena ir mudviejų vaikštinėjimo pokalbiai viešint pas jus prieš ketverius metelius, jūsų gerumas ir draugiškumas, mudviejų nesibaigiantys prisiminimai ir viltys. Tuomet Lietuva dar tik svajojo būti nepriklausoma, o šiandien jau pamažu tvirtinasi savo naujos nepriklausomybės kelintuose metuose, nors dar gana varganuose. Bet, su Dievo pagalba, bus geriau, tikėkime, tik mūsų jaunos dienelės vai kaip toli toli, o dabartinėms te Dievas duoda ištvermės ir paguodos.

Tavo Birutė,
iš anuometinio kvarteto

Mieloji, iš visos širdies tariu ačiū už tokį įdomų laišką, taip lauktą ir sulauktą. Sveikinu judu su "prisiega" (mūsiškai tariant), linkėdama abiem geriausios sveikatos, giedros nuotaikos ir rudenėlyje. Lai kiekviena diena suteikia nors mažą džiaugsmą, nes darote gerus darbus, o tai padės nugalėti kasdienybės sunkumus. Taip apsidžiaugiau sulaukusi Jūsų laiško, kad net laiškanešę/paštininkę pabučiavau. Tik Jūs labai skriaudžiate save. Aš negaliu atsilyginti kuo nors panašaus, gėrybėmis; o žinau, jūs algos negaunate. Man įdėjote visą ketvirtį mano gaunamos pensijos, kurią gaunu jau nuo 1992 m. gruodžio 23 d. Pensijos gaunu 81 dolerį (ne litais skaičiuojant) ir dar truputį prisiduriu už darbą, tarnybą. (Aš myliu savo darbą – istorijos dėstymą).

Kainos taip kandžiojasi, kad piniginėje dažniausiai švilpauja vėjai, bet gyventi galima. Svarbu, kad tik sveikata rimčiau nesušlubuotų. Nuolat kamuoja aukštokas kraujo spaudimas, bet nuo jo gaunu vaistus (nemokamai). Tai dar visą laimė, nes vaistai nepaprastai brangūs.

Jūsų sesutės šią vasarą neaplankiau. Rugpjūtyje buvo tokie pekliški karščiai, kad su savo kraujo spaudimu tik vakare išdrįsdavau iš kambario išeiti, atsigauti lauke, prie ežero. Daugiausia kambaryje tūnodama skaičiau. O rugsėjis labai atšalo. Jau buvo pradėję kalbėti net apie šildymą, tačiau į pabaigą vėl atšilo ir šildymą įjungė tik spalio 28 d.

Mano draugai jūsų sesutei, važiuodami pas savuosius į tą tolimą, nors gražų, Kupiškį, nuvežė nuo manęs saldainių ir bananų. Sakė, kad ji paėmė, padėkojo ir apsisukusi sau nuėjo. Lapkričio 1 draugė vėl važiavo į tėviškę, bet aš negalėjau važiuoti, nes Vėlinės, reikėjo pas mirusius į Perlojos Matuizų kapines. Liko mano neaplankyta šiemet slaugnamyje jūsų paskutinė sesutė. Ten gražu, bet taip toli. Gaila, kad arčiau nėra tokio slaugnamio. Gal ir artimieji rastų kelią, nemaža giminėlė.

Spalio 6 buvau Perlojos šventovėje. Šventėme šv. Pranciškaus atlaidus. Sutikau jūsų kaimynę Marytę. Perdavė daug linkėjimų, vis ruošiasi parašyti, bet su kaimo gyvenimu vis atideda kitam kartui.

Lapkričio 1 d. kapinėse buvo labai gražu. Žvakių liepsnelėmis mirusieji gyveno su mumis. Labai graudu ir sunku, tačiau gerai, kad yra tokia susitikimo su mirusiais diena.

Gruodžio 3 jau bus 10 metų, kai nebėra mamos... Amžina ramybė išėjusiems! Gruodžio 14 Perlojos šventovėje užprašiau šv. Mišias už visus savuosius ir jūsų seserį, skausmo ligos nukankintą.

Kad ir liūdnos mintys, bet tai yra gyvenimas. Įdedu laikraščio iškarpą apie Perlojos partizanų perlaidojimą bendrame kape (nukankinti Varėnoje) tėviškės kapinėse. Jie – kaip šventieji kankiniai, broliai ir sesės, žuvę drauge.

Rinkimai jau praėjo ir pas jus (JAV) ir pas mus. Jūsiškis jau turi patirties. Pas mus daug pažadų, kad tik jie nebūtų užmiršti, kad nors pusė išsipildytų.

Zina

LAISVOJE TĖVYNĖJE

KLUMPIŲ GAMINTOJAS

Žymiausias klumpių gamintojas Lietuvoje yra tautodailininkas Juozas Ročys, pensijon išėjęs ūkininkas Telšių rajono Ryškėnų kaime. Šio amato jis išmoko prieš penkiolika metų ir klumpes skaptuoti yra išmokęs kitus aštuonis tautodailininkus. Du pas jį net buvo atvykę iš užsienio. Tvarto pašiūrėje įsirengtoje dirbtuvėlėje pensininkas Juozas Ročys yra išskaptavęs apie penkis tūkstančius klumpių.

APIPLĖŠTA ŠVENTOVĖ

Klebono kun. Gintauto Kabašinsko pranešimu, 1996 m. gruodžio pradžioje buvo apiplėšta Šv. Mykolo Arkangelo šventovė Ariogaloje. Šventovėje išdaužti langai, išgertas Mišių vynas, iš jos išsinešta garso stiprinimo aparatūra. Šį kartą Raseinių rajono policija greit suėmė du netoli Ariogalos esančio Darbutų kaimo gyventojus – šešiolikmetį Mindaugą Maliauką ir septyniolikmetį Ariką Byštautą. Jiedu prisipažino Raseinių rajono policijos vyr. tardytojui Vladui Truskauskui, kad trečiadienio vakarą, neturėdami ką veikti, apiplėšė Ariogalos šventovę. Jų dabar laukia jau iškelta baudžiamoji byla ir padaryto poros tūkstančių litų nuostolio padengimas.

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS

Juozas Skomskis "Lietuvos aido" skaitytojams primena sparčiai artėjančią Vasario šešioliktosios aštuoniasdešimtmečio sukaktį. Valstybinė paminklosaugos komisija Visuomeninės kultūros paveldo inspekcijos iniciatyva jau pasiūlė seimui ir Lietuvos vyriausybei sudaryti specialią komisiją, kuri rūpintųsi šios sukakties renginiais. Komisijos posėdyje jau buvo svarstytas kultūros ministerijos dvejus metus vilkinamas įrašymas į nekilnojamųjų kultūros vertybių sąrašą Lietuvos tarybos narių, Vasario šešioliktosios nepriklausomybės akto signatarų kapų ir jų gimtinių. Pasak J. Skomskio, lyg šio registran tėra įtraukti Jokūbo Šerno, Stanislovo Narutavičiaus, Aleksandro Stulginskio, Saliamono Banaičio, Petro Klimo ir Juozo Vailokaičio kapai bei Mykolo Biržiškos ir Jono Basanavičiaus gimtinės namai. Tačiau daugelis kitų garbingų žmonių sodybų neišliko. Kultūros ministerija jau pradėjo tirti šią problemą, rinkdama aprašymus, nuotraukas, teritorijų ribų planus apskaitos dokumentams. Tikimasi, jog Kultūros vertybių apsaugos departamento centras šį darbą užbaigs iki Vasario šešioliktosios aštuoniasdešimtmečio iškilmių 1998 m.

KOPLYČIA SEIMO RŪMUOSE

Lietuvos seimo rūmuose bus įrengta koplyčia. Jos atidarymo betgi teks palaukti iki 1997 m. vidurio. Mat šiuo metu seimo rūmuose nebėra laisvų patalpų. Jų atsiras, kai 1997 m. vasarą iš seimo rūmų į savo reprezentacines patalpas Vilniaus senamiestyje išsikels Lietuvos prezidentūra. Koplyčios reikalai jau buvo aptarti seimo pirm. Vytauto Landsbergio, seimo administracijos vadovo Arvydo Kregždės ir arhitekto Vytauto Nasvyčio pasitarime.

UPYTĖS LINŲ MUZIEJUS

1996 m. spalio pradžioje Upytėje, Panevėžio krašte, vėl buvo atidarytas vienintelis linų muziejus Lietuvoje. Jį senajame Stultiškių kaimo malūne buvo įsteigę Upytės bandymų stoties mokslininkai. Muziejuje būdavo rengiami labai populiarūs poezijos pavasariai "Lino žiedas". Tačiau tą malūną atsiėmė savininkas, o iš jo malūną tik dabar pavyko atpirkti ir jame atkurti lino muziejų, sutelkus išmėtytus ir kitur saugotus rodinius. "Lietuvos aido" korespondentė Vida Bielskytė, vienintelin linų muziejun kviesdama lankytojus, šiame dienraštyje rašo: "Pirmajame ir antrajame muziejaus aukšte eksponuojamos linų auginimo ir dorojimo tradicijos bei produkcija, trečiajame įrengtas linų augintojo gryčios maketas. Ketvirtajame rodoma panevėžiečio dailininko Vido Dulkės tapyba. Atgimusios muziejaus naujovė – galimybė patiems lankytojams pamėginti karšti, verpti, austi linus ir vyti virves. Vėliau ketinama atgaivinti buvusių švenčių tradicijas, taip pat ir poezijos pavasarį".

SAUSIO TRYLIKTOSIOS LIGA

Sausio tryliktosios perversmininkų byla Vilniuje jau yra gerokai pavėluota. Ji betgi ir vėl atidėliojama bei nutraukiama dėl kai kurių kaltinamųjų atsidūrimo ligoninėse. Bylą suvėlino neapribotas kaltinimų skaitymas, Jaroslavo Prokopovičiaus širdies ligos, dėl kurių jis buvo paguldytas vidaus reikalų ministerijos ligoninėje. Jis turėjo insultą 1995 m. birželio mėnesį ir gydėsi namie, ligoninėn buvo atvežtas 1996 m. gruodžio 19 d. Teigiama, kad vidaus reikalų ministerijos pensininkui J. Prokopovičiui paūmėjo hipertonija bei širdies ir kraujagyslių sistemos veiklos sutrikimas. Gruodžio 9 d. vienoje Vilniaus klinikinėje ligoninėje buvo paguldytas smarkiai karščiuojantis Leonas Bartusevičius. Pasak gydytojų, pas jį yra rastas lėtinio kvėpavimo takų uždegimo paūmėjimas. Be to, jis serga cukriniu diabetu. Abu šie kaltinamieji nepriklauso pagrindinių kaltinamųjų grupei. J. Prokopovičiui gresia tik nuo trejų iki dešimties metų kalėjimo. Tačiau įstatymas reikalauja, kad Sausio tryliktosios nusikaltėlių byloje teismo salėje reikia visų kaltinamųjų. Esą taip nustato dabartinis baudžiamojo proceso kodeksas. Prasidėjusį Sausio tryliktosios didžiųjų nusikaltėlių teismą dabar įvairiais triukais bandys sulėtinti mažesnieji nusikaltėliai. Šio teismo pirm. Albinas Sirvydis nustebo, sužinojęs, kad perversmininkų bylos kaltinamojo Stanislovo Mickevičiaus laukia ir kitas teismas už chuliganizmo veiksmus. Atrodo, bus daug darbo, kol pavyks užkamšyti visas Sausio tryliktosios nusikaltėlių bylos trukdymo spragas. Iki to laiko nuo senatvės gali numirti ir didžiausieji Sausio tryliktosios nusikaltėliai, nesulaukę teismo sprendimo. **V.Kst.**

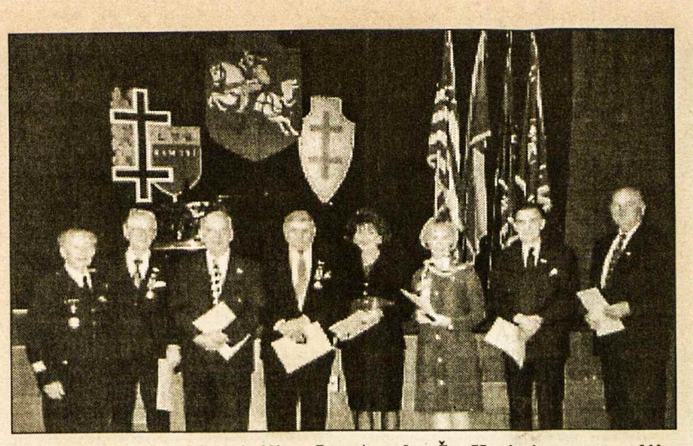

Lietuvos kariuomenės minėjime Los Angeles Šv. Kazimiero par. salėje 1996 XI.24 po apdovanojimų. Iš k. K. Karuža, A. Mažeika, kons. V. Čekanauskas, V. Vidugiris, A. Nelsienė, V. Gedgaudienė, K. Milkovaitis, A. Markevičius

Vargo ir didvyrių žemė

Metinė Lietuvos kariuomenės šventė Los Angeles mieste. Pagerbti žuvusieji ir gyvieji kovotojai žymenimis. Pasiųsta finansinė parama partizanams invalidams

IGNAS MEDZIUKAS,
Los Angeles

1996 m. lapkričio 24 d. Los Angeles lietuvių visuomenė iškilmingai paminėjo Lietuvos kariuomenės 78 metų atkūrimo sukaktį. Šv. Kazimiero par. kieme su savo vėliavomis susirinko šauliai, ramovėnai, skautai. Pakėlus Lietuvos ir Amerikos vėliavas, sugiedojus himną, visi organizuotai nužygiavo į šventovę Mišioms. Po pamaldų visi rinkosi par. salėje, kurioje įvyko iškilmingas minėjimas. Sol. A. Polikaičiui sugiedojus Amerikos himną, invokaciją atliko kun. A. Volskis. Įvado žodį tarė A. Mažeika, Los Angeles ramovėnų pirmininkas; pasveikinęs susirinkusius, supažindino su Lietuvos karių veteranų veikla.

"Los Angeles ramovėnų skyrius buvo įkurtas 1957 m. mjr. Kosto Liaudansko. Mūsų eilėse buvo generolų, pulkininkų, majorų, kapitonų, nemažas skaičius leitenantų ir žemesnių laipsnių karių. Mūsų eiles puošė savanoriai kūrėjai, Vyčio kryžiaus kavalieriai. Jų buvo net 16. Praėjusiais metais netekome paskutinio savanorio kūrėjo Mykolo Barausko. Šiandien beliko tik du kapitonai, penki leitenantai, dešimt jaunesnių leitenantų, trylika puskarininkių, du grandiniai ir trys eiliniai. Šiuo metu skyriuje yra 35 nariai.

Atgavus Lietuvai nepriklausomybę, mūsų veikla šiek tiek pasikeitė. Išeivijoje leidžiama kariškoji spauda buvo perkelta į Lietuvą. Iš skyriaus kasos ir asmeninių aukų praėjusiais metais pasiųsta 750 dol Lietuvos partizanams, Sibiro kankiniams ir politiniams kaliniams. Šios šventės minėjimo pelnas taip pat skiriamas Lietuvos partizanams invalidams šelpti. Nors ramovėnų amžiaus vidurkis yra 82 metai, tačiau stengiamės savo veiklą ir jos gražias tradicijas toliau tęsti."

Susirinkusius pasveikino Lietuvos gen. garbės konsulas V. Čekanauskas. Jis minėjo, kad Lietuvoje dar stipriai jaučiama sovietinio gyvenimo įtaka. Rudenį buvo pašaukta į kariuomenė apie 10.000 jaunuolių, bet atvyko tik šiek tiek daugiau kaip 7.000, iš kurių rasti tinkami karinei tarnybai tik 3363. Daugelis šaukiamo amžiaus jaunuolių mėgina įvairiais būdais išsisukti. Vyresniesiems jie atsako, kad jų patriotizmas pasenęs... Įsigalėjęs posakis, esą į kariuomenę ateina tik "neturį už ką susirgti". Sakoma, kad Lietuvą ginti eina tik rusai ir skurdžiai. Apie tai buvo rašoma Lietuvos spaudoje. Užsienyje gyvendami mes pagarbą atiduodame visiems Lietuvą gynusiems – žuvusiems ir gyviesiems.

J. Daumanto šaulių kuopos vadas K. Karuža, pasveikinęs konsulą ir visus dalyvius, sakė priklausąs Šaulių sąjungai 73 metus. Šaulių kuopa didėja, nes paskutiniuoju metu įstojo 15 naujų narių. Jis pranešė, kad Lietuvos šaulių sąjunga išeivijoje už nuopelnus Lietuvai ir Lietuvos šaulių sąjungai apdovanojo Antaną Mažeiką Šaulių žvaigždės ordinu, kuris jam buvo ir prisegtas. Taip pat Karuža pranešė, kad Lietuvos 1941 m. birželio 22-28 d. sukilėlių sąjunga įgaliojo jį įteikti sukilimo Lietuvoje 55 metinėms prisiminti Atminimo ženklą šiems visuomenės veikėjams: Vytautui Vidugiriui, Vytautui Čekanauskui, Antanui Mažeikai, Angelei Nelsienei, Antanui Daukantui, Karoliui Milkovaičiui, Violetai Gedgaudienei, Albinui Markevičiui.

Pagrindinę, įvykiui pritaikintą kalbą pasakė K. Milkovaitis, "Pensininko" redaktorius. Jis suminėjo, jog kadaise Lietuva turėjo narsią kariuomenę, kuri žlugo su Trečiuoju Lietuvos – Lenkijos padalinimu. Kariuomenė buvo atkurta 1918 m. Savanoriai kūrėjai iškovojo laisvę. Suminėjo, kad bolševikams okupavus Lietuvą, partizanai sudėjo daugybę kraujo aukų. 1990 m. vėl atstačius tautos ryžtu nepriklausomybę ir jos kariuomenę, Lietuva įsijungė į laisvų valstybių eiles. Prelegentas citavo Lietuvos kariuomenės plk. J. Užurkos pastabas apie dabartinę Lietuvos kariuomenės liūdną padėtį, apginklavimą, pasiruošimą ginti tėvynę. Jis taip pat suminėjo arkivysk. Audrio Bačkio pasakyto pamokslo mintis apie nualintą Lietuvos kraštą ir žmonių vargą. Paskaitininkas baigdamas sakė, kad Lietuva yra ne tik kankinių, Rūpintojėlių ir kryžių kraštas, bet ir didvyrių žemė.

A. Bulota perdavė savanorio kūrėjo, plk. Jono Andrašiūno Vyčio kryžiaus kavalieriaus, prieš porą metų palaidoto Lietuvoje, ilgai gyvenusio Los Angeles mieste, atsiminimus. Savanorių žmonoms buvo prisegta gėlių.

Meninę programą atliko iškilus muzikas, partizano vaikaitis iš Lietuvos Povilas Stravinskas, paskambindamas pianinu keletą kūrinių. Minėjimas baigtas Tautos himnu. Programai vadovavo V. Gilys. Po to buvo birutiečių paruoštos vaišės. Minėjimo pelnas 700 dol. paskirtas partizanams invalidams. Ta proga Rūta Sakienė įteikė 1000 dol. auką savo mirusio vyro Petro brolio partizano, žuvusio nelygioje kovoje atminimui. Iš viso partizanams invalidams pasiųsta 1700 dol.

Paremkite "Tėviškės žiburius" auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi –
"TŽ" leidėjai

Hamilton, Ontario

Pr. Krivinskienė, "Tėviškės žiburių" skaitytoja ir rėmėja, redakcijoje paliko pranešimą apie vargan patekusią M. Gorienę, kurios sūnui yra būtina daryti akių operaciją ir atstatyti regėjimą. Prašoma pagalbos. Tuo reikalu rašyti adresu: M. Gorienė, Naujoji g. 27, Kelmė, Lietuva, tel. 51108.

Washington, D.C.

Lietuvos ambasadoje 1996 m. gruodžio 14 d. koncertavo Lietuvos dailės muziejaus ansamblis "Kanklės". Be lietuvių visuomenės, koncertu domėjosi ir jame dalyvavo amerikiečiai – muzikos žinovai. Salėje net pritrūko sėdimų vietų. Po koncerto JAV lietuvių bendruomenės apylinkė surengė priėmimą, kuriame koncerto dalyviai pabendravo su ansamblio nariais – vadove muz. doc. L. Naikeliene, sol. R. Šilinskaitė, kanklininkėmis V. Alenskiene, A. Juškevičiene, birbynininkais K. Mikiška ir E. Čipliu. Šiuo koncertu Lietuvos ambasada užbaigė 1996 m. kultūrinius renginius. **Inf.**

* * *

Kanados pilietybės ir imigracijos ministerė Lucienne Robillard lapkričio pabaigoje sudarė patariamąją komisiją, kuri peržiūrės imigracijos įstatymą. Įstatymui buvo padaryta daugiau kaip 30 pakeitimų nuo įsigaliojimo datos 1978 m. Bus stengiamasi įvertinti imigracijos ir pabėgėlių priėmimo taisykles, atsižvelgiant į šių laikų reikalavimus. "Canadian Scene" taip pat praneša, kad ministerė pristatė parlamentui imigracijos planą 1997 metams. Numatyta imigrantų priimti iki 178,000, o pabėgėlių iki 32,300.

Visi Hamiltono ateitininkai linki sveikų, laimingų ir labai linksmų Naujųjų metų!

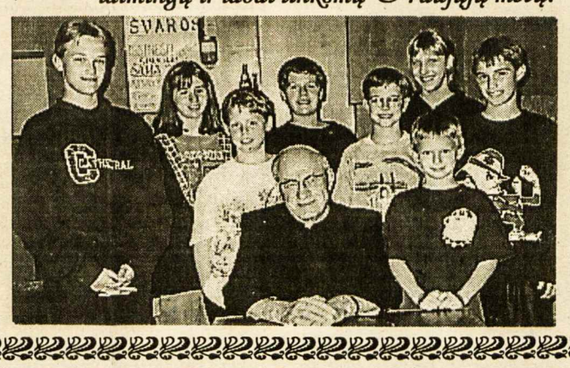

PADĖKA

Ištikus nelaimei, man teko kurį laiką praleisti ligoninėje, o vėliau sveikti namuose. Mane lankė giminės, draugės-draugai bei pažįstami. Jie geru žodžiu, raštu, gėlėmis bei dovanomis skaidrino mano nuotaiką, linkėdami pasveikti ir vėl greitai atsistoti ant abiejų kojų.

Nuoširdus, lietuviškas ačiū Jums visiems.

Zita Sakalienė,
Hamilton, Ontario

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPODIST **ROBERTAS NEKRAŠAS,** M.D., D.CH.

- ► KULNO SKAUSMAI
- ► PĖDOS SKAUSMAI
- ► PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- ► NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ► ĮAUGĘ NAGAI
- ► VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- ► SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- ♦ VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- ♦ PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- ♦ PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- ♦ PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- ♦ STERILŪS ĮRANKIAI

PRIIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:

⁂ ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
⁂ HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
⁂ HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed's Limited šeima ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaučia kitus"

Sudbury Ontario

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

siunčia siuntinius ir pinigus į Lietuvą:

- ➡ $8 kub. pėda, priimame bet kokias dėžes.
- ➡ $18 pristatymas iki 50 kg į vieną adresą.
- ➡ Atsižvelgiant į Lietuvos muitinės įstatymus, vienam asmeniui be muito galima siųsti tik 31.5 kg.
- ➡ Kad būtų geriau visiems, pageidaujame, kad dėžės nebūtų sunkesnės kaip 20 kg.
- ➡ Iš toliau siųsti U.P.S.
- ➡ Siunčiant dolerius iki $2,000 – 4%, plius pristatymas.
- ➡ Siunčiant daugiau kaip $2,000 – 3%, plius pristatymas.
- ➡ Kanados dolerių pristatymas – $15 (kan.), Amerikos dol. – $12 (amer.).

Montrealyje – Leonas ir Genė Balaišiai .....**tel. 514 366 8259**
Hamiltono apylinkėje – Bernardas ir Danutė Mačiai .....**tel. 905 632-4558**
Delhi, Simcoe – Andrius ir Gertrūda Usvaltai .....**tel. 519 773-8007**

Dėl pinigų siuntimo, maisto siuntinių kainoraščių, ar dėl platesnių informacijų prašom rašyti ar skambinti **Vytui ar Genei Kairiams,**
517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ont. L8E 5A6

Tel. 905 643-3334

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel 905 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Septyniasdešimt aštuntąjį Tilžės akto paskelbimo metinių minėjimą gruodžio 1, sekmadienio, popietę Čikagos lietuviams Šaulių sąjungos namų salėje surengė Mažosios Lietuvos rezistencinis sąjūdis, pasikvietęs su vėliavomis dalyvavusius šaulius, ramovėnus, Mažosios Lietuvos lietuvių draugijos narius ir visuomenės atstovus. Įnešus vėliavas, invokaciją sukalbėjo lietuvių evangelikų liuteronų vysk. Hansas Dumpys. Pagerbus mirusiuosius, paskaitą apie Tilžės aktą, jo iniciatorius ir kūrėjus skaitė dr. Jonas Valaitis. Meninę programą atliko Lietuvos vyčių jaunieji šokėjai.

Iš Vilniaus atvykusi gydytoja Nijolė Stankevičiūtė, dabar dirbanti Šv. Kryžiaus ligoninėje, vyresnio amžiaus Čikagos lietuviams "Seklyčioje" skaitė paskaitą apie skiepus. Su viešnia iš Vilniaus supažindino "Seklyčios" vedėja Elena Sirutienė. Po paskaitos gydytoja N. Stankevičiūtė atsakinėjo į klausimus.

Australija

Sidnio lietuvių sodyboje jau pradėti pasiruošimo vasarai darbai. Ant lubų bus padėtas specialios vatos klodas, žiema namus ginantis nuo šalčio, o vasarą sumažinantis karštį. Buvo pradėtos remontuoti ir pensininkų butų virtuvės. 1996 m. rugsėjo pradžioje siautusios pavasarinės audros neaplenkė Lietuvių sodybos, bet ir nepadarė tokios žalos kaip kituose Sidnio priemiesčiuose.

Sidnio lietuvių klubo metinis narių susirinkimas įvyko rugsėjo 29 d. Klubo valdybos pirm. Vincas Binkis padarė finansinį pranešimą. Iš jo buvo sužinota, jog klubo išlaikymas per savaitę kainuoja beveik penkis tūkstančius dolerių. Pernai remontui buvo išleista 32.933 doleriai, o šiemet nupirktas inventorius už 29.803 dolerius. Klubo valdybą dabar sudaro direktoriai Vincas Binkis, Arminas Šepokas, David Fraser, Gediminas Sauka, Jonas Biretas ir David Newman. Nauja klubo valdyba nebuvo renkama. Kaip jau dabar įprasta, naujai valdybai neatsirado pakankamai kandidatų.

Melburno lietuvių klubas visuotiniame narių posėdyje rugpjūčio 28 d. išrinko naują valdybą, suradę pakankamai kandidatų. Ją, pasiskirsčiusią pareigomis, sudarė: pirm. ir ižd. Vladas Bosikis, vicepirm. ir sekr. Nijolė Kairaitienė, ūkvedys ir reikalų vedėjas Benediktas Beržanskas, baro ižd. Benediktas Kaminskas, renginių vadovas Zigmas Augaitis. Dalijantis dvigubomis pareigomis, dar liko ir du kandidatai – Paulius Kabaila ir Feliksas Sodaitis. Atrodo, toks išradingas pavyzdys patiks ir kitoms pakankamai kandidatų neturinčioms organizacijoms.

Adelaidės lietuvių namuose 1996 m. rugsėjo 21 d. lietuviai pensininkai surengė "Pavasario vakaronę". Jie džiaugėsi australišku pavasariu, kai mums kanadiško dar teks laukti pusmetį.

Gudija

Iš Malkavos kaimo kilusius lietuvius jungia ten veikiančio "Beržyno" klubo pirm. Valentina Juškauskienė. 1996 m. tame senajame kaime lankėsi ir išeivijos lietuvių vysk. Paulius Baltakis, OFM. Tos veiklios lietuvės Valentinos Juškauskienės rūpesčių dėka ten pastatyta ir lietuviška kaimo sodyba.

"Lietuvių godos", Vilniuje leidžiamos Gudijos lietuviams, paskelbė pasikalbėjimą su Pelesos lietuviškosios mokyklos naujuoju direktoriumi Vytautu Bigaila, gimusiu 1952 m. Mažeikių rajono Žiogaičių kaime, Vilniaus pedagoginiame institute 1974 m. įsigijusiu lietuvių kalbos ir literatūros mokytojo diplomą. Su lituaniste žmona jis augina dvi dukras. Įsikurti Pelesoje jiems padeda mokytojai, kurių lietuviškoji Pelesos mokykla turi vieną tuziną, o mokinių yra keturiasdešimt vienas. Mokslo metų pradžia vėlavo, nes teko padėti vietiniam ūkiui nukasti bulves ir nurauti runkelius. Direktorius V. Bigaila yra dėkingas Pelesos klebonui kun. Kastyčiui Krikščiukaičiui, pelesiečius su juo supažindinusiam per pamokslą šventovėje. Tad naujasis mokyklos direktorius V. Bigaila dabar žada: "Skleisime lietuvybę kartu su bažnyčia". Jis gyvena viltimi, kad bus galima rasti bendrą kalbą, kai bažnyčia rems mokyklą, o ji – bažnyčią.

Argentina

Klivlando lietuvių pensininkų klubo veikla rūpinasi jo valdyba: pirm. Jurgis Malskis, vicepirm. Vytautas Staškus, sekr. Jonas Kazlauskas, ižd. Stepas Butrimas, renginių vadovė Stasė Mačienė, narių mokesčių surinkėja Nora Čečienė ir ūkio reikalų tvarkytojas Jonas Balbotas.

Argentinos Lietuvių centro septynasdešimtmečio minėjime 1996 m. spalio 19 d. pilną veiklos apžvalgą padarė ilgametis dabartinis pirm. Julius Mičiūdas. Jis taipgi perskaitė ir visų buvusių pirmininkų sąrašą. Gyviesiems, pakviestiems į sceną, buvo įteikti garbės diplomai. Mirusiųjų diplomus priėmė jų artimieji. Pasirodo, Argentinos lietuvių centro pirmininku teko būti ir jau mirusiam "Tėviškės žiburių" spaustuvės vedėjui Vytautui Balčiūnui. Jo diplomą turėtų paštu gauti Toronte gyvenanti jo našlė Genovaitė.

Century 21 **OFFORD REALTY LTD.**
Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į ***Angelę Šalvaitytę, B.A.,***
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Jei mielai jums patarnaus.
Darbo tel. 705 429-2121 ar 705 445-5640
namų tel. 705 429-6428

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" **LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS**

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		PASKOLAS	
kasd. pal. čekių sąsk. iki	1.75%	Asmenines nuo	9.75%
santaupas	2.25%	nekiln. turto 1 m.	5.200%
kasd. pal. taupymo sąsk.	1.50%		
INDĖLIAI:			
90 dienų indėlius	2.25%	*Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki $25,000. Be to, narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu per 2 mil. dol. ir Kanados valdžios iki $60,000 sumos draudimu*	
180 dienų indėlius	2.25%		
1 m. term. indėlius	2.75%		
2 m. term. indėlius	3.50%		
3 m. term. indėlius	4.25%		
4 m. term. indėlius	4.50%		
5 m. term. indėlius	4.75%		
RRSP ir RRIF (Variable)	2.50%		
1 m. ind.	2.75%		
2 m. ind.	3.50%		
3 m. ind.	4.25%		
4 m. ind.	4.50%		
5 m. ind.	4.75%		

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

Statulos vėl ant katedros stogo

Vilniaus arkikatedros stogo statulos, išstovėjusios per pusantro šimto metų, maskvinių komunistų buvo nugriautos 1950 metais, atkurtos ir atstatytos – 1996 metais, iškilmėje dalyvaujan t ir Lietuvos prezidentui

GENOVAITĖ GUSTAITĖ, Vilnius

1996 lapkričio 22 d., 14 val. Vilniaus Katedros aikštėje susirinko tūkstantinė minia. Atėjo eiliniai ir prezidentas, taip pat seimo bei vyriausybės nariai. Važiuodama troleibusu, išgirdau dviejų panelyčių, gal studenčių, pokalbį: "Žiūrėk, kiek žmonių, kas čia, piketas?" Suplaukusi į trijų šventųjų grąžinimo iškilmę, minia suvokė istorinio įvykio reikšmę miestui, sau, norėjo būti jo dalyvė, liudininkė ir atėjo be didelių raginimų, aiškinimų.

Nugriovė komunistai

Statulos (medžio – Šv. Elena su kryžiumi, šv. Kazimieras dešinėje ir šv. Stanislovas kairėje) Karolio Jelskio darbo stovėjo jau 1792 m., rekonstravusio katedrą architekto L. Gucevičiaus nurodymu. Išstovėjo jos 158-erius metus, iki 1950-ųjų. Tų metų birželyje Vilnius laukė neeilinio maskvėno – M. Suslovo, partijos sekretoriaus. Šventieji miesto viduryje su kryžiumi badyte badė akis. Pilkosios Eminencijos "garbei" jie buvo paaukoti – nugriauti. Nugriauti naktį, patyliukais, katedrą apsupus milicijai, privažiavus traktoriui su lynu...

Atstatytojai

Statulų atstatymu pradėta rūpintis tuoj po katedros grąžinimo. Per septynetą metų darbų tėkmė ne sykį strigo – trūko pinigų, kišosi, vadovavo, sprendė tarpininkai, kalbėjo, kad jos rusų, ne mūsų (!). Bet daugelis suprato, padėjo. Antai Precizikos gamyklos (direktorius V. Gapšys) vyrai puikiai, ne valdiškai dirbo – sukūrė daugiau nei tūkstantį detalių, kurių pagal naują technologiją, pritaikytą meistro Vytauto Navicko, prireikė šv. Elenos kryžiui.

Labai daug padėjo prezidentas A. Brazauskas. Anot statytojų, jei ne jis, šventuosius matytume kaip savo ausis. Atėjęs į dirbtuvę (Šv. Baltramiejaus bažnytėlę Užupyje, dar neperimtą, leistą naudotis), pamatęs padėtį, prezidentas išgėdijo savo patarėjus, karčiai priekaištavo, kodėl nesurado pinigų darbams, turintiems tokios reikšmės. Po to pinigų buvo surasta beveik ketvirtis milijono (220.000). Išeidamas dirbtuvių vadovui, metalo meistrui, baigusiam Telšių taikomosios dailės technikumą V. Navickui, savo rankose laikiusiam visos gamybos vadžias, prezidentas paliko telefoną. Reikalui esant...

Dailininkai ir jų kūriniai

Statulų gipso maketus pagal senas nuotraukas atkūrė skulptorius Stanislovas Kuzma (Vladas Kuzma, europinio garso Lietuvos chirurgas, skulptoriaus senelio brolis). Iš vario lakštų jas liejo V. Navickas su savo vyrais, pasišventėliais, kurių pirmiausia meistras minėjo M. Lažauninką, J. Macių, K. Vyšniauską, V. Karalevičių. O štai kaip apie meistrą, vadovą, atsiliepė skulptorius: "Tokių profesionalų kaip aš yra daugiau, o tokių kaip Navickas... Be meistrų skulptūros neatgyja. Vytautas įrodė, kad gali viską. Be jo man sunku įsivaizduoti, kaip tokį darbą būtų galima atlikti. Mes – bendraautoriai."

Akinančiai baltos baltutėlės, padengtos suomiškais metalo dažais, tuščiavidurės, kad stogo nenuslėgtų, stovės statulos nevienodame aukštyje: kryžius – 38,90 m, šv. Elenos galva – 34,49 m, šv. Stanislovas – 29,29 m, šv. Kazimieras – taip pat 29 m. Pakelti joms į tokias aukštybes reikėjo tinkamo krano. Galiūną surado Kaune, į Vilnių atropojo jis palyginti greitai – per 3 valandas. Paaiškėjo, kad kranininkas Antanas Baltakis, vos ne klebono mons. K. Vasiliausko "bendražygis". Mat jis dar vaikas su motina, broliu (tėvas jau buvo miręs Šilutės lageryje) buvo išvežtas į Rytus taip pat 1949 m. iš Kupiškio, kaip ir klebono tėvai.

Didingai, kaip dera imperatorienei cesorienei, įlingavo į Katedros aikštę šv. Elena, suvyniota, suvystyta į polietileno plėvelę. Paguldyta ant keltuvo, vairuojamo paties (!) V. Navicko, iš Užupio, Šv. Baltamiejaus bažnytėlės, gana neilgą kelią keliavo ji 40 min. Keliavo lydima policijos automobilių, kitoms mašinoms nesipainiojant. Panašiai atkeliavo šv. Stanislovas. Karalaitis mūsų, šv. Kazimieras, tuo metu dar buvo dirbtuvėse. Dar be galvos...

Kyla statulos

Išpančiota iš vystyklų šv. Elena stojosi, stojosi. Per viršugalvį įkištas kablys iš tolo atrodė užkabintas už plaukų volelio, matyt, pagal anų laikų madą susukto virš ausų. Tūkstančių žvilgsniai susmigo į ją. Pagaliau, pagaliau šventoji jau stačia, jau ant žemelės, kurią buvo palikusi prieš 46 metus. Nuvilnija plojimai.

Be jų, be šventųjų, buvo liūdna, sakė mons. K. Vasiliauskas. Liūdnumui nuvyti, šventiesiems sugrąžinti daug širdies, jėgų ir laiko jis atidavė. Šventinimo iškilmes pradėjęs mons. K. Vasiliauskas teigė – atėjo seniai laukta šventė. Vėl į savo vietą atsistos šventieji. Be jų, be kryžiaus, laikomo šv. Elenos, mūsų šventykla atrodė lyg karalienė be karūnos. Ši diena į katedros istoriją bus įrašyta aukso raidėmis.

Arkivyskupas metropolitas A. J. Bačkis, pasidžiaugęs klaidos atitaisymu, pabrėžė, kad tikėjimas nėra tik skulptūrų garbinimas. Skulptūras galima nugriauti, išniekinti, bet tikėjimas išliks. Pabaigoje tvirtai pareiškė – atstatę skulptūras, nugalėsime blogį.

Kalbėjo taip pat prezidentas. Jis pasvarstė katedros be šventųjų įspūdį – kažko trūko. Dabar tuštuma bus užpildyta. Po visokios techniško derinimo, bėgiojimo, ateina akimirka, ir šventasis ... atsiplėšia nuo žemės. Koks susikaupęs kranininkas, kaip seka du vyrai, užvertę galvas, įtempę lynus, kad neįsiūbuotų, nenublokštų vėjas. Kyla, kyla šv. Kazimieras lyg numylėtos giesmės ("Ausk Marijai rožių giją") sparnų nešamas.

Pagaliau pasigirsta žemės pokalbis su esančiais padangėje viršuje ant stogo: "Kaip, tvarkoj? Tvarkoj..." Lengviau atsidūsta V. Navickas, įtemptai sekęs visą eigą. Vėliau prasitarė: "Gimiau, matyt, tam, kad pastatyčiau skulptūras". Pasirodo, gimė 1950-aisiais, nugriovimo metais, o statydamas lapkričio pabaigoje šventė savo 46-ąjį gimtadienį.

Seimo nariai pamaldose

Sekmadienį, gruodžio 1 d., į Sumos Mišias atėjo naujojo seimo nariai. Pradėti darbą su Dievu ir malda per pirmą posėdį paskatino seimo pirmininkas prof. V. Landsbergis.

Mišias aukojo ir pamokslą pasakė akivyskupas metropolitas A. J. Bačkis. Jis palinkėjo dirbti žmonėms, ne savo partijai, klausyti sąžinės balso. Kviesdamas "Būkime geri ir gailestingi, mylėkime savo artimą, laikykimės tiesos ir teisingumo", naujų liturginių metų proga ragino apmąstyti žmogaus gyvenimą, priimti įstatymus, kurie padėtų įsigalioti teisingumui ir dorai, kurti teisingesnę, geresnę visuomenę.

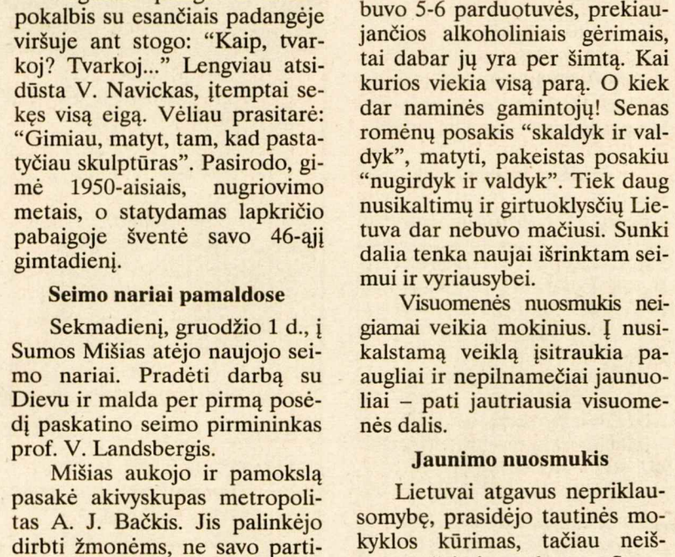

Susirūpinęs skulptorius V. NAVICKAS, kad sėkmingai pavyktų šventųjų statulų užkėlimas ant Vilniaus arkikatedros stogo

Nuotr. V. Ščiavinsko

Šventosios ELENOS statula keliama ant Vilniaus arkikatedros stogo, stebint gausiai miniai vilniečių

Nuotr. V. Ščiavinsko

Kokia bus Lietuvos ateitis?

Kokią jaunąją kartą išugdysime, tokia bus ir Lietuvos ateitis. Ją nulems ne bankų paskolos, ne materialinė užsienio pagalba, o mūsų pačių žmonės, kurie šiandieną ugdomi mokyklose ir šeimose

Dr. doc. VIKTORAS BAŠKYS, Šiauliai

Nelinksma šiandien žmonėms Lietuvoje (žinoma, ne visiems). Daugelis nesidžiaugia Lietuvos nepriklausomybe, Vilniaus, Klaipėdos atgavimu, nei seimo rinkimais, nes yra skurdo ir nuolatinės baimės prislėgti, nemato gyvenimo prasmės. Dažnai kelia siaubą masinėse informacijos priemonėse skelbiamos žinios apie įvairius nusikaltimus: vagystes, plėšikavimus, žmonių žudymus bei savižudybes, turto prievartavimus, išžaginimus ir t.t.

Paprasti vagišiai gatvėje užpuola žmogų, duoda per galvą ir atima pinigus (1000 ar 3 litus – nesvarbu). Kvalifikuotesni plėšia garažus, vagia automobilius, magnetofonus, kompiuterius ir kitokius brangius daiktus. O vagys, specialistai, baigę aukštuosius mokslus, visokiausio plauko finansininkai, ekonomistai, direktoriai, buhalteriai, apvagia bankus, fabrikus, gamyklas, padarydami milijoninę žalą valstybei ir jos žmonėms.

Kartu su vagystėmis plinta alkoholizmas ir narkomanija. Jei pvz. anksčiau Šiauliuose tebuvo 5-6 parduotuvės, prekiaujančios alkoholiniais gėrimais, tai dabar jų yra per šimtą. Kai kurios viekia visą parą. O kiek dar naminės gamintojų! Senas romėnų posakis "skaldyk ir valdyk", matyti, pakeistas posakiu "nugirdyk ir valdyk". Tiek daug nusikaltimų ir girtuoklysčių Lietuva dar nebuvo mačiusi. Sunki dalia tenka naujai išrinktam seimui ir vyriausybei.

Visuomenės nuosmukis neigiamai veikia mokinius. Į nusikalstamą veiklą įsitraukia paaugliai ir nepilnamečiai jaunuoliai – pati jautriausia visuomenės dalis.

Jaunimo nuosmukis

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, prasidėjo tautinės mokyklos kūrimas, tačiau neišvengta švietimo chaoso. Spaudoje rašoma, kad nuo 1988 m. 10 kartų padaugėjo mokyklos nelankančių ir niekur nedirbančių paauglių. Daugelis jų elgetauja, vagiliauja, uždarbiauja stotyse. 17,000 jaunuolių sėdi kalėjimuose ("Respublika", 1996. VIII.22). Niekas tiksliai nežino, kiek dabar vaikų nesimoko mokyklose. Tačiau yra duomenų, kad 16-20.000 mokyklinio amžiaus vaikų nelanko mokyklos. Tūkstančiai nesimokančių valkataujančių paauglių tampa sekso verslininkų aukomis. Mokyklose plinta narkomanija. Paaugliai, vyresnieji mokiniai užsiima narkotikų perpardavinėjimu.

Spaudoje dažnai pasirodo straipsnių apie siaubingus paauglių nusikaltimus. Štai, pavyzdžiui, užtenka pavartyti šių metų "Šiaulių naujienas", kad pamatytumėme, kokius sunkius nusikaltimus įvykdė paaugliai vien tik Šiauliuose (str. "Vogę ir plėšikavę nepilnamečiai" rašoma apie paauglių vagystes, kurių galėtų pavydėti net suaugę vagys; "Drama apleistose Gilo kazino statybose" parodo nežmonišką paauglių elgesį su vaikais, išsigimimą). Tokių ir panašių straipsnių apie nepilnamečių nusikaltimus rasime ir kitų miestų bei rajonų laikraščiuose, tačiau bene daugiausia nusikalstama Vilniuje.

Lietuvos seime kartais būdavo kalbama apie katastrofišką apleistų vaikų ir paauglių būklę, tačiau kol kas racionalių veiksmų padėčiai pagerinti nesimama. O juk šiandieniniai vaikai, paaugliai ir jaunuoliai – tai Lietuvos ateitis, šiandien brandinama šeimose ir mokyklose.

Sovietinis auklėjimas

Su liūdesiu tenka pasakyti, kad daugelis šeimų to nesupranta arba nenori suprasti, o daugelyje mokyklų auklėjamasis darbas yra apleistas. Mat sovietinėje mokykloje mokytojams buvo viskas aišku: reikėjo vykdyti komunistinį auklėjimą, kurio tikslas – komunistinės visuomenės kūrėjo ugdymas. Buvo konkretūs komunistinio auklėjimo reikalavimai ir šio darbo tikrintojai. Apie tokį auklėjimą netrūko konkrečių nurodymų. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, daugeliui mokytojų buvo sunku persiorientuoti ir auklėti mokinius pagal tautinės mokyklos reikalavimus, nes aukštosiose mokyklose jie buvo rengiami komunistinės ideologijos dvasia. Jiems svetimas tautinis patriotinis mokinių auklėjimas. Be to, nebuvo ir konkrečių reikalavimų.

Sovietų valdymo metu buvo išleista daugybė knygų, metodinių nurodymų įvairiais auklėjimo klausimais rusų kalba, kurios būdavo verčiamos į lietuvių kalbą ir platinamos mokytojų tarpe. Pasirodydavo ir originalių leidinių. TSKP suvažiavimuose apie auklėjamojo darbo gerinimą būdavo priimami konkretūs nutarimai, kuriuos turėdavo įgyvendinti sąjunginės kompartijos.

Daug dėmesio buvo skiriama sovietinio patriotizmo ir proletarinio internacionalizmo ugdymui. Bet koks tas patriotizmas ir internacionalizmas? Aukštųjų mokyklų pedagogikos vadovėliuose, iš kurių dar ir šiandien tebesimoko studentai, rašoma, kad aukščiausia patriotizmo forma – socialistinis patriotizmas. Jis organiškai siejamas su ištikimybe komunizmo idealams (B. Bitinas ir kt., Pedagogika, V. 1981, psl. 270-271). Internacionalizmas – "tarptautinė darbo žmonių vienybė kovoje dėl išnaudotojų visuomenės panaikinimo".

Apie tokį auklėjimą prirašyta kalnai knygų, apginta daugybė disertacijų, tačiau visoje sovietų pedagoginėje, metodinėje, filosofinėje literatūroje nei mokslo darbuose nerasime tautinio auklėjimo sąvokos, nes toks auklėjimas buvo laikomas nusikaltimu, o mokytojai galėjo būti apšaukti nacionalistais ir nubausti.

Nepriklausomos Lietuvos mokyklos

Nepriklausomoje Lietuvoje 1918-1940 m. mokyklose buvo skiriamas didelis dėmesys tautiniam auklėjimui. Gal todėl lietuvių tauta, ištvėrusi okupantų žiaurumus, klastingai užmaskuotą tautžudystę, neprarado tautinės savimonės ir atgavo nepriklausomybę, nes dvasinės stiprybės versmės tryško iš buvusio intensyvaus tautinio-patriotinio auklėjimo šaltinio.

Užėjus bolševikams, daugelis mokytojų patriotų buvo ištremti į Sibirą, tačiau jie iki mirties liko ištikimi tiems tautiniams idealams, kuriuos jie skelbė savo mokiniams. Apie tautinį patriotinį auklėjimą ano meto Lietuvos mokyklose liudija išlikę dokumentai, žymių Lietuvos mokslininkų-pedagogų, filosofų darbai.

J. Vabalas-Gudaitis jau 1922 m. rašė: "Mokykla privalo įleisti savo šaknis į mūsų tautos dirvą, privalo iš ten semtis sau kūno ir sielos peno". S. Šalkauskis daug dėmesio skyrė tautinio individualumo, patriotiškumo ugdymui. Jo manymu, tautinio auklėjimo pagrindinis uždavinys yra nustatyti prideramą žmogaus santykiavimą su tauta.

A. Maceina toliau plėtojo S. Šalkauskio idėjas apie tautinį auklėjimą, dėdamas moksliniuspedagoginius pagrindus. Jo manymu, žmogus turi būti išauklėtas tautiniu pagrindu, nes kitaip jis nebus pilnavertis žmogus. Tautinis auklėjimas esą apsprendžia ne tik dėstomus dalykus, bet ir pačią mokyklą: mokyklos vidus ir išorė gali būti taip sutvarkyti, kad mokinys net nejučiomis būtų auklėjamas tautiniu pagrindu.

Tautinis auklėjimas, pasak Maceinos, turi vykti per visų dalykų pamokas. Šį darbą gali dirbti tik tautiškai susipratę, patriotiškai nusiteikę mokytojai: "Mokytojas negali būti tautinio auklėjimo veikėjas, jei jo paties tautinė individualybė yra skurdi, jei jis nemoka tautiškai mąstyti, nemyli savo tautos". Mokslininko manymu, mokytojai turi būti pilnutinės tautinės asmenybės, geri patriotai ir uolūs tautos kultūros darbininkai. A. Maceina pažymi, kad tautinis auklėjimas turėtų būti siejamas su tarptautiniu. Savo esme ir tikslu tai yra savotiškas dorinio auklėjimo pratęsimas.

(Bus daugiau)

Atsiųsta paminėti

LITHUANIAN PAPERS, vol. 10, 1996, Tasmanijos universiteto Lietuvių studijų dr-jos metraštis anglų kalba, 80 psl. ir viršeliai. Red. A. P. Taškūnas, O. A. M., P. O. Box 777, Sandy Bay, Tas. 7005 (Australia).

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Kazimieras Varnelis, JAV gyvenantis dailininkas, dailės kūrinių ir knygų rinkėjas, jau seniai nori atidaryti muziejų Vilniuje. Jis ilgus metus negavo patalpų tam savo muziejui, nors jį žadėjo išlaikyti savo lėšomis. Patalpas jam tik 1996 m. vasarą surado Vilniaus burmistras Alis Vidūnas. Tačiau tos patalpos atnaujinamos jau nuo 1981 m., o joms užbaigti Vilniaus miesto biudžete nėra lėšų. Lig šiol jau buvo išleista daugiau kaip 840-.000 litų, dabar dar reikėtų pusės milijono litų fasado apdailai ir naujam stogui. Dail. K. Varnelis pabrėžia, kad ateityje jo muziejus galėtų tapti Vilniaus dailės akademijos skyriumi.

Rokas Zubovas, nuo 1991 m. Čikagoje gyvenantis kaunietis pianistas, 1996 m. spalio 11-21 d.d. dalyvavo tarptautiniame F. Awerbuch pianistų konkurse, kurį surengė Niujorko fortepijono mokytojų kongresas. Tame konkurse norėjo dalyvauti 57 pianistai, bet rengėjai pasirinko tik 37. Konkursą laimėjo Rokas Zubovas, Lietuvos muzikos akademijos Vilniuje auklėtinis. Šiuo metu jis yra įsigijęs magistro laipsnį De Paul universitete Čikagoje ir dirba dėstytoju Ksavero universiteto muzikos fakultete. Dar studijuodamas Lietuvos muzikos akademijoje, R. Zubovas laimėjo pirmą vietą Šeštajame tarptautiniame M. K. Čiurlionio pianistų konkurse Vilniuje ir specialų prizą už geriausiai atliktus M. K. Čiurlionio kūrinius.

1996 m. rudeninių renginių Niujorko lietuviams sezoną spalio 13, sekmadienį, kultūrine popiete Kultūros židinyje Bruklyne pradėjo ją surengusi JAV LB Niujorko Queens apylinkės valdyba. Popietės programą atliko rašytojas ir dramaturgas Algirdas Landsbergis, profesorius, turintis ir aktoriaus gyslelę, jaunasis kaunietis Vilhelmas Čepinskis, talentingas smuikininkas, studijas gilinantis garsiojoje Julliardo muzikos mokykloje Niujorke, ir iš Vilniaus atvykusi pianistė Guoda Gedvilaitė. Ji, 1992 m. baigusi M. K. Čiurlionio muzikos mokyklą, studijas tęsia Lietuvos muzikos akademijoje Vilniuje, yra laimėjusi tarptautinį M. K. Čiurlionio jaunųjų pianistų konkursą 1995 m.

XXXIV-sis šiemetinis "Dirvos" novelės konkursas pasibaigė 1996 m. lapkričio 23 d. Vertintojų komisiją, vadovaujamą prof. dr. Jolitos Kavaliūnaitės, sudarė Aurelija M. Balašaitienė ir dr. Danguolė Tamulionytė. Vertintojos savo posėdyje Klivlande nutarė neskirti pirmosios premijos. Ji buvo perkelta antrųjų premijų grupėn. Tad laimėtojų laukė dvi antrosios premijos po 300 dolerių. Jos buvo paskirtos: novelės "Kaina" – Laukų Dagiliui, "Starkų Antaniuko" – V. Žvejui. Atplėšus slapyvardžių vokelius, paaiškėjo, kad abu šio konkurso laureatai yra Lietuvoje. "Kainą" parašė Vladas Dautartas, o "Starkų Antaniuką" – Lina Bumbliauskaitė-Jukonienė. Mums jau žinoma, kad šios premijos paskirtos iš išeivijoj mirusio ilgamečio mecenato Simo Kašelionio testamentinio palikimo. Vertintojos, deja, užmiršo paminėti tą taurų lietuvį, jį palikusios nežinomą ir premijų laureatams, ir Lietuvos visuomenei.

Pirmąją lietuvių dailininkų darbų parodą kompiuterinės technologijos "Internete" 1997 m. Vasario šešioliktosios proga organizuoja fotomenininko Algimanto Kezio vadovaujamas iniciatorių būrelis, sudarytas trijų naujosios technologijos specialistų: Ričardo Spitriaus – kompiuterinės grafikos, Tomo Šakenio – kompiuterių technologijos ir Apolinaro Sinkevičiaus "Interneto". Algimanto Kezio galerijoje 1996 m. lapkričio 30 d. sušauktame specialistų susirinkime pagrindines šio sumanymo idėjas paaiškino "Interneto" žinovas Apolinaras Sinkevičius, jau paruošęs savo sėkmingus puslapius "Internete". Pirmas puslapis, talpinantis "Galerijai" atstovaujančius dailininkus ir fotomenininkus jau esąs užbaigtas. Lietuviai dailininkai kviečiami šioje parodoje dalyvauti. Smulkesnes informacijas apie šią parodą bei jos sąlygas teikia Algimantas Kezys, 4317 S. Wisconsin Ave., Stickney, IL 60402-4261, USA. Tel. 708 749-0888, Fax 708 749-8804.

Kauno dramos teatras 1996 m. rudens sezoną pradėjo naujo lietuviškos dramaturgijos kūrinio premjera. Meno vadovas rež. Gytis Padegimas jai pasirinko dramaturgijoje debiutavusio poeto Marko Zingerio pjesę "Aplink fontaną, arba Mažasis Paryžius". Veiksmas vyksta Kaune, autoriaus vaikystės kieme su fontanu. Autorius taipgi yra ir vienas pagrindinių šios pjesės veikėjų. Jo vaidmenį pjesėje atliko jaunas aktorius Arūnas Stanionis. Kitus didesniuosius vaidmenis sukūrė aktoriai Jūratė Onaitytė, Inesa Paliulytė, Vytautas Grigolis, Kęstutis Povilaitis ir Albinas Budnikas. Premjerinio spektaklio trukmė – pusketvirtos valandos.

Dr. Jono Basanavičiaus 1996 m. premijos laureatu tapo vyriausias tautosakos rinkėjas Jurgis Dovydaitis, atšventęs aštuoniasdešimt devintąjį gimtadienį. Kandidatu šiai valstybinei premijai Tautos namų ir etninės kultūros tarybos kasmet pasirenka labiausiai nusipelniusį tautosakininką. Premija tokiam asmeniui lapkričio dvidešimt trečiąją, dr. J. Basanavičiaus gimimo dieną, už nuopelnus lietuvių etninei kultūrai ir tautosakai paskiria Lietuvos ministerių kabinetas savo posėdyje. J. Dovydaičio pirmąkart surinktos tautosakos pavyzdžiai buvo paskelbti 1926 m., kai jis dar mokėsi Kauno "Aušros" gimnazijoje. 1935 m. buvo išleista Jurgio Dovydaičio ir Karolio Dineikos tautosakos rinkimą skatinanti knygelė "Keliaukime po gimtąjį kraštą". Dabar jis jau yra užrašęs apie pusantro šimto tūkstančių įvairaus žanro tautosakos vienetų, paskelbtų knygose "Lietuvių pasakos su dainuojamais intarpais", "Senelių pasakos", "Paukšteliai gieda" bei kituose leidiniuose. Plataus tarptautinio pripažinimo yra susilaukusi J. Dovydaičio 1959 m. Zarasų rajono Salake užrašyta pasaka "Saulės vaduotojas". Metinė dr. Jono Basanavičiaus premija buvo įsteigta 1992 m. J. Dovydaitis yra jos penktasis laureatas.

Vilniaus universiteto Judaikos centras surengė mokslinę konferenciją "Lietuvos Judaika-96". Taip ją yra pavadinęs "Dienos" atstovas Vytautas Kaltenis savo pranešime. Tačiau žodžio "judaika" nėra nei Vilniuje, nei išeivijoje išleistuose žodynuose. Yra tik judaizmu pavadinta žydų religija, matyt, susieta su V. Kaltenio aprašyta konferencija Vilniuje. Vilniškei konferencijai vadovavo prof. dr. Mejeris Šubas, pranešimus skaitė trylika Lietuvos mokslininkų: dr. Algirdas Jakubčionis, dr. Alfonsas Vaišvila, dr. Sigitas Jegelevičius, Stanislovas Buchaveckas, dr. Algis Kasperavičius, prof. dr. Vanda Kašauskienė, Nijolė Maslauskienė, dr. Liudas Truska, dr. Saulius Kaubrys, dr. Arūnas Vyšniauskas, Romas Juzefovičius, Marija Rugeikienė ir Jurgita Šiaučiūnaitė. Pasak V. Kaltenio, geravališkai buvo apmąstytas Lietuvos žydų gyvenimas ir darbai nuo XVI š. iki dabartinių dienų. Po konferencijos buvo suorganizuotos apskritojo stalo diskusijos su joms pasirinkta tema "Lietuviai ir žydai 1939-45 metais". Jose dalyvavo prof. Stanislovas Lazutka ir kunigas Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provinciolas dr. Jonas Boruta.

Lieporių archeologinių paminklų Joniškio rajone 1996 m. tyrinėjimas buvo užbaigtas lapkričio 14 d. archeologų bei jų talkininkų pradėtu duobių užkasinėjimu. Lieporių kaime buvo rastos dvi pirmojo tūkstantmečio vidurini prieš Kristaus gimimą priklausiusios gyvenvietės ir kapinynas. Lig šiol tėra ištyrinėtas kapinynas ir dalis vienos gyvenvietės. "Lietuvos ryto" paskelbtame ELTOS pranešime rašoma: "Čia taip pat rasta geležies lydymo verslavietė: rūdos kasimo duobės, 18 geležies lydymo krosnelių, kalvio žaizdras, o kapinyne – to kalvio nukalti ginklai ir darbo įrankiai. Technikos mokslų dr. J. Navasaitis nustatė, kad kapinyno geležiniai radiniai pagaminti šiose vietovėse iš vietinės žaliavos. Nors ištyrinėtasis kaimas yra sudegęs, pastatai mažai archeologiškai informatyvūs, 1992 m. archeologai aptiko medinį šulinį, o šią vasarą – dar du. Daugiau tokio senumo medinių šulinių Lietuvoje nėra". **V. Kst.**

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

Anapilyje telefonas: (905) 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. **ANAPILYJE:** sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 61 milijoną dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	2.50%
180-364 d. term.ind.	2.50%
1 metų term. indėlius	2.50%
2 metų term. indėlius	3.25%
3 metų term. indėlius	3.75%
4 metų term. indėlius	4.25%
5 metų term. indėlius	4.50%
1 metų GIC-mėn.palūk.	2.50%
1 metų GIC-met. palūk.	2.75%
2 metų GIC-met. palūk.	3.50%
3 metų GIC-met. palūk.	4.00%
4 metų GIC-met. palūk.	4.50%
5 metų GIC-met. palūk.	4.75%
RRSP, RRIF ir OHOSP	2.25%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	2.75%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	3.50%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	4.00%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	4.50%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	4.75%
Taupomąją sąskaitą	2.25%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	2.25%
Kasd. pal. čekių sąsk.iki.	2.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	2.75%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo	7.50%
Sutarties paskolas nuo	7.50%
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	5.20%
2 metų	5.70%
3 metų	6.20%
4 metų	6.50%
5 metų	6.95%
Su keičiamu nuošimčiu	
1, 2, 3 metų	5.10%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki $15,000 ir narių gyvybę iki $2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitas.

Duodame asmenines paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai ***"INTERAC" kortelė***

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

• ELEKTROS INSTALIACIJAS • VĖSINIMO SISTEMAS

Taisau visų rūšių

• ŠALDYTUVUS • SKALBIMO MAŠINAS • ELEKTRINES PLYTELES • DŽIOVINTUVUS • KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti **Vytui tel. 200-8960** arba **236-9071**, Toronte.

Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu

- Centrines šildymo ir A/C sistemas
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Šaldymo sistemas, šaldytuvus
- Skalbimo mašinas, džiovintuvus
- Indų plovimo mašinas, viryklas

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.

Skambinti R. Jareckui

tel. 416-370-3539Toronte

(Nemokamai atvažiuoju įkainoti).

Countrywide

WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informacijų, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

4214 Dundas Street West, Suite 106,

Etobicoke, Ontario M8X 1Y6

Tel. 416 767-9000 FAX 416 239-6228

DRAUDA

Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRIF)

Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite

JUOZUI EIMIUI RAMUI

tel. 239-7733

namų 766-5857 FAX 234-5187

CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED

3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

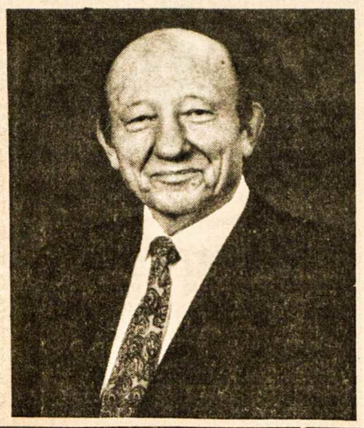

Parduodant ar perkant nekilnojamo turto nuosavybę visais reikalais prašau kreiptis į

TEODORĄ STANULĮ

SĄŽININGAS IR GREITAS PATARNAVIMAS

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor Street West, Toronto , Ontario M6P 1A9

(2 blokai į vakarus nuo Lietuvių namų)

tel. **416 769-1616** FAX **416 769-1524**

SPORTAS

Slidinėjimo pirmenybės

1997 m. Š.A. lietuvių kalnų (alpinistinės) slidinėjimo pirmenybės įvyks 1997 m. vasario 15-16 d.d., Mont Sutton, Que., Kanadoje, apie 60 mylių į pietryčius nuo Montrealio. Tel. 514 538-2339. Pirmenybes techniškai vykdo ŠALFASS-gos Kanados sporto apygarda, globoja Montrealio lietuviai slidinėtojai.

Programoje – slalomas ir didysis slalomas berniukams, mergaitėms, vyrams, moterims, veteranams. Nepaisant amžiaus, bus nustatyti absoliutūs laimėtojai. **Varžybų pradžia** abi dienas – 11 v. ryto. Registracija nuo 9.30 iki 10.30 v.r. Dalyvauti kviečiami visi lietuviai slidinėtojai. **Dalyvių registracija** atliekama **iki 1997 m. vasario 8 d.** imtinai, pas varžybų vadovą, ŠALFASS Slidinėjimo komiteto pirmininką Rimą Kuliavą, 297 Kennedy Ave., Toronto, Ont. M6P 3C4, Canada. Tel. 416 766-2996. Faksas 416 766-5537. **Renginiai.** Penktadienio vakare – susipažinimas, vyno/sūrio pobūvis; šeštadienio vakare – vakarienė "Mardi Grass" pobūvis; sekmadienį – Vasario 16 šventė. Informacija bendrais reikalais: Alenas ir Rasa Pavilanis tel. 514 489-0410, Rytis ir Vilija Bulota tel. 514 344-8256. Nakvynių rezervacija: Micheline ir Algis Beniušis tel. 514 671-6374 arba 514 538-4090. Smulkesnė informacija pranešama ŠALFASS-gos klubams bei kai kuriems slidinėtojams. Nepriklausomi slidinėtojai prašomi neatidėliojant kreiptis į **R. Kuliavą** tik grynai varžybiniais reikalais, o visais kitais į aukščiau nurodytus asmenis.

ŠALFASS centro valdyba ir slidinėjimo komitetas

Kas naujo Europoje?

Europos moterų rankinio pirmenybių atrankinėse rungtynėse Vokietija įveikė Lietuvą 27:17. Sportinis televizijos kanalas parodė tas rungtynes. Pranešėjas iš anksto atsipražė žiūrovų, kad jam sunku ištarti lietuviškas pavardes. Tą pačią problemą turi ir jo kolega su vokiškom pavardėm, perduodant rungtynes į Lietuvą. Vokietis pažymėjo, kad Lietuvoje yra 500 aktyvių žaidėjų, tuo tarpu Vokietijoje 300 tūkst., tad treneris turi labai plačią atranką. Vokietijos rinktinėje žaidžia pilietybę priėmusi M. Riškiavičienė (vyrų – V. Petkevičius), įmesdama į Lietuvos vartus keletą įvarčių. Mūsų rinktinėje vokiečiui geriausiai patiko Radzevičiūtė. Lietuvaitė žaidžia Leipcigo klube.

Europos futbolo taurės rungtynėse susitiko Karlsruhe ir Kopenhagos "Brondby" vienuolikės. Danijos sostinėje laimėjo vokiečiai 3:1, tuo tarpu Vokietijoje danai "sutriuškino" vokiečius 5:0. Vokiečių klube žaidžia rusas S. Kirjakov, o danų komandoje – Aurelijus Skarbalius (ant marškinėlių nugaros "Aurini" užrašas). Kovoje dėl kamuolio vokietis komentatorius sakydavo, kad "kova vyksta tarp lietuvio ir ruso". Vieną kartą lietuvis kovą dėl kamuolio pralaimėjo; tada į danų vartus krito įvartis. Danas treneris 62 min. lietuvį "pasodino" ant atsarginio suolo. Nemačiau lietuvio rungtynėse Vokietijoje. Jis buvo tik atsarginis.

Hamburgo žiūrovų yra labai mėgstamas mūsiškis Valdas Ivanauskas. Jis žaidžia ne visą laiką. Paprastai aikštėje pasirodo antroje žaidimo pusėje. Dažnai jis ten meldžiasi prašydamas dangaus pagalbos. **K.B.**

VALDAS IVANAUSKAS, garsusis futbolo žaidėjas, meldžiasi prieš rungtynes

Kalėdinė dovana

Andrius Dobiliauskas, 10 m. amžiaus Kauno rajono Rokų pradinės mokyklos III skyriaus mokinys, jaunučių šachmatininkų "Nykštuko taurės" varžybose laimėjo pirmą vietą, gavo diplomą ir kalėdinę dovaną – foto aparatą. Laimėtojo mokytoja O. Viščiūnienė, treneris G. Petraitis. Dovanomis pasirūpino šachmatų ir šaškių klubas "Suduva". **Inf.**

Ateitininkų žinios

Ateitininkų sendraugių centro valdybos kadencija baigėsi 1996 m. vasarą. Naujiems rinkimams kandidatai pristatomi iki 1997 m. sausio 31 d. rinkimų komisijai šiuo adresu: D. Staniškis, 8575 Hawksbridge Court, Macedonia, OH, 44056, U.S.A., tel. 216 468-5465. Be anksčiau paminėto, į rinkimų komisiją dar įeina dr. B. Kasperavičienė ir dr. Ž. Vaitkienė.

Kandidatai į ASS CV siūlomi raštu. Kandidatuoti gali At-kų sendraugių s-gos nariai. Kiekvieno kandidato siūlymą pasirašo 5 atkai. Kandidatai sutikimą pateikia raštu rinkimų komisijai.

ASS centro valdyba ir rinkimų komisija

Skautų veikla

• LSS vadovybės korespondencinių rinkimų biuletenio nr. 4 pranešimu, Kanados rajono vade išrinkta v.s.fil. Rūta Žilinskienė; į Garbės teismą – v.s. D. Keršienė, v.s.V.Skrinskas ir v.s.fil. V. Morkūnas. Brolijos vyriausiuoju skautininku išrinktas v.s.fil. A. Sekas, pav. v.s. R. Otto; seserijos vyriausiąja skautininke išrinkta v.s.fil. R. Penčylienė, pav. v.s. M. Utz; akademikų pirmininku s.fil. R. Griškelis, pav. v.s.fil. V. Mačiulienė. Į LSS tarybą išrinkta 18 narių, kurie išsirinks pirmininką. Pastarasis sudarys pirmiją. Naujosios vadovybės darbas pradedamas šių metų pradžioje. **Inf.**

• Kalėdų gerajam darbeliui skautiškų Kūčių vakarienės metu gruodžio 15 d. suaukota $232. Pinigai perduoti Prisikėlimo parapijai, kuri šią auką nusiųs į Lietuvą, vargšų valgykloms paremti. "Rambyno" ir "Šatrijos" tuntai dėkoja visiems, prisidėjusiems prie tradicinio gerojo darbelio.

• Netekusius mylimos močiutės a. a. Julijos Pečiulienės sk. vyčius Edvardą, Rimą, seses Viliją ir Virginiją bei jų tėvelius nuoširdžiai užjaučia "Rambyno", "Šatrijos" tuntai ir tėvų komitetas. **F.M.**

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

dėl pažadų laužymo buvo pasitraukusi jo pavaduotoja Sheila Copps ir grįžo tik po specialaus perrinkimo. Kritikams taipgi buvo neaiškus finansų ministerio P. Martino atsiprašymas rinkėjų dėl jiems su GST mokesčio pažadu padarytos klaidos.

Į prasidėjusį ginčą vedamaisiais įsijungė spauda, anksčiau J. Chretieną laikiusi populiariausiu Kanados ministeriu pirmininku, savo populiarumo nepraradusiu nuo 1993 m. spalio 25 d. laimėtų parlamento rinkimų. Tada tik kartais būdavo stebimasi, kodėl jis toks populiarus, kai nieko ypatingo nėra nuveikęs. Dabar betgi buvo pradėti cituoti jo pareiškimai, puolantys GST mokestį ir kalbantys apie jo panaikinimą. Pasigirdo balsų, kad jis meluoja. Esą GST mokestį buvo žadėta panaikinti, o dabar tik norima jį pakeisti, bet palikti. Rinkiminio vajaus pažadai nesutampa su dabartiniais GST mokesčio pertvarkymo planais.

Staiga iškilusią politinę įtampą tarp savęs ir už jį bei jo liberalus balsavusių rinkėjų ministeris pirm. J. Chretienas bandė pašalinti Niufaundlandijoje 1996 m. gruodžio 16 d. lėšas telkusių liberalų susitikime, kuriame kiekvienas dalyvis partijos fondui turėjo atiduoti po 500 dolerių už paruoštas vaišes. Vietoj pilno atsiprašymo tai buvo tik apgailestavimas dėl įvykusio nesusipratimo. Jis vėl pabrėžė kad rinkiminiame 1993 m. vajuje buvo žadėjęs nepašalinti, o tik patobulinti GST įstatymą, jeigu bus surastas patogesnis būdas. Jei kas jį kitaip suprato, tai įvyko dėl neplanuotos klaidos, kurią jis apgailestauja ir atsiprašo suklaidintuosius. Jis esąs kaltas, kad tokio pakeitimo lig šiol nepavyko surasti.

Tvirčiausiu žingsniu naujuosius metus, atrodo, pradėjo Ontario premjeras M. Harris ir jo konservatorių vyriausybė, patvirtinusi planus, kurie Torontą leis paversti vienu dideliu miestu, sujungus šešias dabar metropolinį Torontą sudariusias dalis, turėjusias atskiras savivaldybes su savo burmistrais. Didysis Torontas liktu tik su vienu visų renkamu burmistru bei kitais pareigūnais. Tokiam Toronto pertvarkymui vadovauja Al Leach, Ontario ministeris miestų reikalams, paruošęs reformos planus. Tai iš tikrųjų dideli ir drasūs planai Toronto ateičiai. **V. Kst.**

• **Ar jau parėmei Kanados lietuvių kultūros muziejų?**

HOMELIFE

HomeLife/Realty One Ltd. Realtor-Member FAX 416 763-5097

2261 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6S 1N8

Visais namų pirkimo-pardavimo reikalais jus informuos ir maloniai patarnaus

NIJOLĖ B. BATES

tel. 416 763-5161

(24 val. pager)

GERIAUSIOS DOVANOS!!!

Lietuvos krepšinio komandos suvenyrai, pagaminti su leidimu (license)

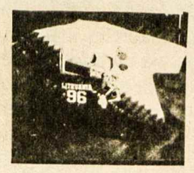

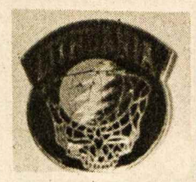

Sportiniai marškiniai (T-shirts)

LITHUANIA 96, bronzos medalistai, trispalviai (tie dyed) su skeletu: XXL, XL, L, M - $30 (JAV); balti: XXL, XL, L, M - $25 (JAV).

LITHUANIA 96, su komandos emblema, margi (tie dyed): XXL, XL, L, M – $25 (JAV); juodi, balti: XXL, XL, L, M – $20 (JAV)

LITHUANIA 96 su siuvinėta (embroidered) emblema, juodi: XXL, XL, L, M – $30 (JAV) **(XXL pridėti $3).**

LITHUANIA 96 KEPURĖS (baseball caps) su emblema, juodos – $20 (JAV)

OLIMPINIAI ŽENKLIUKAI (cloisonne gold tone pins) – $10 (JAV)

KREPŠINIO KAMUOLYS, trispalvis su komandos emblema, pasirašytas Šarūno Marčiulionio ir Arvydo Sabonio – $25 (JAV)

LITHUANIA 96 LIPINUKAI (bumper stickers) – $3.50 (JAV).

Persiuntimas $10 (JAV).

Užsakymus su čekiu ar pašto perlaida (JAV dol.) siųsti: RBBMC/ R. B. Butkus, 60 East 212 Street, Euclid, OH 44123-1061 USA.

Tel. 1 (216) 732-8250

Vardas, pavardė.....

Adresas.....

.....

Telefonas.....

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS **PARAMA**

AKTYVAI per 105 milijonus dolerių

MOKA:

2.25% už 30-89 dienų term. indėlius	
2.50% už 90-179 dienų term. indėlius	
2.50% už 180-364 dienų term. indėlius	
2.50% už 1 m. term. indėlius	
3.25% už 2 m. term. indėlius	
3.95% už 3 m. term. indėlius	
4.25% už 4 m. term. indėlius	
4.50% už 5 m. term. indėlius	
2.50% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
2.75% už 1 m. GIC invest. pažym.	
3.50% už 2 m. GIC invest. pažym.	
4.00% už 3 m. GIC invest. pažym.	
4.50% už 4 m. GIC invest. pažym.	
4.75% už 5 m. GIC invest. pažym.	
2.25% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
2.75% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
3.50% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
4.00% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
4.50% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	
4.75% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
2.25% už OHOSP (variable rate)	
2.25% už taupymo sąsk. (gyv.drauda)	
2.25% kasd. pal. čekių sąsk. nuo 50.000	
3.75% už Amerkos dol. 1 m. GIC	
2.75% už Amerikos dol. kasd.pal.sąsk. (US dol. Sav. Acc.).	

IMA:

už asmenines paskolas nuo	7.50%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	5.20%
2 metų	5.70%
3 metų	6.20%
4 metų	6.50%
5 metų	6.95%
(fixed rate)	
su keičiamu nuošimčiu 1, 2 ar 3 metų	5.10%

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

*Nemokama narių gyvybės drauda (taupymos sąsk.) pagal santaupų dydį iki **$2,000.***
Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas.
Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų.
*Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į **Lietuvą** ir kitus kraštus.*

KASOS VALANDOS

- **Pirm., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.**
- **Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.**
- **Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.**

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 416 532-1149

SPAUSTUVĖ PRINTING NET

Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.

Prieinamos kainos, aukšta kokybė.

TEL. (416) 252-6741

66 Mimico Ave., Toronto Ont., M8V 1R3

Savininkas Jurgis Kuliešius

'SAMOGITIA'

Knygų rišykla "SAMOGITIA"

meniškai įriša knygas bei žurnalus.

A. Plenys

3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel.(905) 625-2412

Tony Genys **Sutton GROUP**

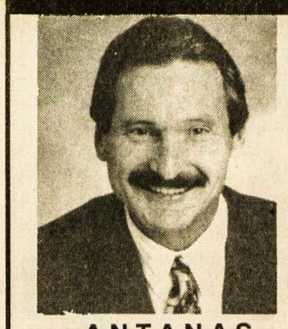

ANTANAS GENYS

PAŽADU JUMS

24 valandų

tarnybines paslaugas, greitą dėmesį, sąžiningumą, išsamią informaciją.

Prašau skambinti šiandien

tel. **416 236-6000**

pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group – assurance realty inc. realtor

5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

MEDELIS CONSULTING

1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2

Tel. 1-905-436-9903 FAX 1-905-728-5745

ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atsikviečiant Jūsų gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. **Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖMS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKIETIŠKUS DOLERIUS. G A R A N T U O T A !**

Queen Travel **(atstovaujama ALGIO MEDELIO)**

OFICIALI LIETUVOS AVIALINIJOS BILIETŲ PARDAVIMO AGENTŪRA KANADOJE!

Specialia sutartimi, kartu su AIR CANADA, BRITISH AIR, FINNAIR, LUFTHANSA ir KLM geriausiomis kainomis parduodam keliones į Europą ir Vilnių. – NAUJOS ŽIEMOS SEZONO KAINOS! –

Ypatingai geromis kainomis parduodam LAL bilietus trasose tarp Vilniaus ir Amsterdamo, Berlyno, Frankfurto, Kopenhagos, Londono (Heathrow), Maskvos, Paryžiaus (Charles DeGaule), Romos, Stokholmo ir Varšuvos.

ATOSTOGOS ŠIĄ ŽIEMĄ:

Vieni ar su grupe, su maistu ar be maisto, pailsėt ar daug pamatyt? Porai dienų, savaitei, mėnesiui ar dviem? Paruošim pagal Jūsų pageidavimą –

FLORIDA, ARIZONA, MEKSIKA, KUBA, KARIBŲ SALOS, GRAIKIJA, PORTUGALIJA, HAVAJAI, RAMIOJO VANDENYNO SALOS AR PAKRANTĖS (O GAL TIK JUMS ŽINOMA PASLAPTINGA VIETELĖ?) – viskas JŪSŲ!

Asmeniškai kreipkitės kiekvieną trečiadienį, tarp 11 ir 18 val (11 AM – 6 PM). Kitomis dienomis – užsitikrinti mano asmenišką dėmesį Jūsų reikalams, – paskambinę palikit savo telefono numerį ir aš tuoj pat, arba Jums tinkamu laiku, atskambinsiu.

Queen Travel International Ltd.

ALGIS MEDELIS

133 Roncesvalles Ave., TORONTO, Ont. M6R 2L2 TEL. 416 531-4800

KLB XVI-sios tarybos antrosios sesijos

NUTARIMAI
(1996.XI.30)

Suvažiavimo dalyviai dėkoja už sveikinimus ir pranešimus:

- Lietuvos ambasadoriui Amerikoje, Kanadoje ir Meksikoje dr. Alfonsui Eidintui ir Lietuvos respublikos Otavoje patikėtiniui Jonui Paslauskui,
- Lietuvos garbės generaliniam konsului Hariui Lapui (sveikinimas raštu)
- PLB valdybos pirmininkui Broniui Nainiui,
- JAV LB krašto valdybos vicepirmininkui Algiui Rugieniui,
- Klaipėdos merui dr. Silverijui Šukiui.

Suvažiavimo dalyviai sveikina: 1. Suvažiavimo dalyviai sveikina demokratiškai išrinktą Lietuvos respublikos seimą. 2. Suvažiavimo dalyviai sveikina PLB valdybą, linkėdami sėkmės IX-tajam PLB seimo suvažiavimui Lietuvoje ir Lenkijoje. 3. Suvažiavimo dalyviai sveikina Kanados lietuvių jaunimo sąjungą, talkinančią Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso ruošai. 4. Suvažiavimo dalyviai didžiuojasi X-sios tautinių šokių šventės Čikagoje pasisekimu ir džiūgauja Kanados lietuvių dienų atsigavimu. Sveikiname Toronto apylinkės valdybą.

Suvažiavimo dalyviai dėkoja: 1. KL fondui ir lietuvių kredito kooperatyvams už finansinę paramą. 2. Muziejaus-archyvo vedėjai dr. Rasai Mažeikaitei ir visiems pagalbininkams. 3. Anapiliui ir klebonui kun. Jonui Staškui už patalpas ir paslaugas. 4. Prisikėlimo parapijai už krašto valdybai teikiamas nemokamai patalpas. 5. KLB krašto valdybai už įgyvendintus darbus. 6. L. Našlėnienei ir I. Pivoriūtei už talkininkavimą valdybai.

Raginame KLB valdybą:

- kad yra būtina KLB krašto valdybos nariui, atsakingam už kultūrą, sudaryti nuolatinę komisiją ir paruošti konkrečius ateities planus, rišančius Kanados kultūros vienetus ir atitinkamas pajėgas į bendrą darbą,
- "Kanados lietuvių bendruomenės leidiniui" sudaryti komisiją, paspartinti to leidinio eigą;
- sudaryti sąlygas užbaigti pradėtą Vaikų šventės vaizdajuostės projektą,
- tęsti Kanados lietuvių dienas ir išugdyti jas į visajungiantį renginį, kuris aprėptų dainas, šokius, sportą ir kitus pasirodymus. Šį renginį ruošti pavasarį, pristatant jį kaip atvirą festivalį viešajai publikai.

KLB siūlo surengti minėjimą 1997 m. prisimenant 50 metų lietuvių pokarinės imigracijos į Kanadą metines.

Per KLB skatiname apylinkių valdybas ir bendruomenės narius:

- ugdyti ir plėtoti lietuvybės išlaikymą, remiant lietuviškas organizacijas ir institucijas jų apylinkėse;
- uoliai rinkti solidarumo mokestį,
- prisidėti prie KLB paruoštos peticijos Kanados valdžiai, renkant parašus Lietuvos NATO narystei,
- skleisti veiklos žinias kanadietiškoje visuomenėje.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

Dr. DAIVA NORKIENĖ

ŠEIMOS GYDYTOJA
Mielai priima naujus pacientus
(416) 767-7725
2150 Bloor Street West (prie Runnymede), Toronto, Ontario M6S 4V7, Suite 205
(pirmame aukšte)

RE/MAX Above the Crowd
Juozas (Joseph) NORKUS
Re/max West įstaigoje ilgiausiai dirbantis agentas.
Daugiau kaip 10 metų turintis pardavimo bei daugiau kaip 20 metų statybos ir remonto patirtį. Mielai atsakysiu į namų pirkimo, pardavimo ar remonto klausimus.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel. 416 769-1616, namų – 416 532-5893
Nemokamas namų įvertinimas

CRUISE WORLD ATC CRUISE WORLD
AUDRA TRAVEL CORPORATION & CRUISE WORLD
Mūsų biure Jūs galite užsakyti:
- **Geriausias keliones į Lietuvą.**
- **Skridimus į įvairius pasaulio kraštus.**
- **Atostogas šiltuose kraštuose.**
- **Keliones pramoginiais laivais.**
- **Poilsines keliones į kurortus ir sanatorijas.**
- **Sveikatos ir kelionių draudimus.**
- **Iškvietimus bei vizas.**

Smulkesnių žinių teiraukitės telefonu:
416 762-7447
Lietuviškai jus aptarnauja:
Ona ir Audronė
Fax 416 769-6753
E-Mail: audra@pathcom.com
256A Durie St. (Bloor West Village), Toronto, Ont. M6S 3G3

Lai žvaigždė nuostabi virš Betliejaus
Sieloje šviesųjį džiaugsmą sukels,
Lai metai atėję naujieji jums į širdį viltim pasibels.

Linksmų šv. Kalėdų
ir laimingų Naujųjų metų
linkiu visiems draugams ir pažįstamiems.
Adą Jagėlienė

Kalėdų eglutė mokykloje

Šeštadienį, 1996 gruodžio keturioliktąją, Toronto Maironio mokykloje buvo surengta tradicinė Kalėdų eglutė, vaikų mėgstama ir laukiama šventė. Ši linksma diena buvo kupina malonaus šurmulio, ryškių spalvų, išradingumo ir smagių staigmenų.

Šventiškai pasipuošę mokytojai, tėveliai ir nekantraujantys vaikučiai, nuaidėjus skambučiui, sugužėjo į mokyklos auditoriją, kur netrukus prasidėjo kalėdinis koncertas. Darbščių muzikos vadovių ir klasės auklėtojų paruošti, patys mažiausieji ir truputį vyresni mokinukai pradžiugino mus nuotaikingomis dainelėmis bei šokiais. Visi akimirksniui pavirtome krypuojančiomis antytėmis ir margais gėlių žiedais, žaliaskarėmis eglutėmis ir išdykusiais briedžiukais. Spragsint fotokamerų juostoms, skubėjome įamžinti susikaupusius antro skyriaus ir ilgakojes vyresnių klasių šokėjas. Nuščiuvę klausėmės Ž. Janeliūnienės vadovaujamų kanklininkių puikiai atliekamų kalėdinių melodijų ir, prieš pereinant prie antrosios koncerto dalies, visi sutartiniai sugiedojome "Kur gimė Jėzus".

Netrukus atėjo vienas labiausiai laukiamų šventės momentų – Kalėdų senelio pasirodymas. Linksmai vedėjos G. Paulionienės skatinami, visi ėmėm jį šaukti. Salėn įbėjo raudonskruostis Kalėdų senelis, kurį vaikai pasitiko entuziastingais šūksniais ir plojimais. Apdalijęs mažiausius ir vyriausius saldžiais skanėstais, Kalėdų senelis pažadėjo geriems vaikams sugrįžti Kūčių naktį ir atnešti visiems jo laukiantiems glėbį dovanų.

Priėmę tokį viliojantį pažadą ir atsisveikinę su Kalėdų seneliu, perėjome prie sekančios programos dalies – kalėdinės maldos, plotkelių – kalėdaičių pašventinimo ir padalinimo klasių atstovams. Prieš šį susikaupimo momentą aštunto skyriaus berniukai dar sykį visiems priminė, jog Kalėdos – tai Kristaus gimimo šventė ir supažindino mus su Šventojo Rašto ištraukomis, pasakojančiomis Jėzaus gimimo istoriją. Atidžiai išklausę įdomaus skaitinio, kunigo Edžio Putrimo paraginti, visi sukilome bendrai maldai. Po maldos, kunigas pašventino kalėdines plotkeles ir pakvietė klasių atstovus jų atsiimti. Po šventinio koncerto, prieš išsiskirstant kalėdinėms atostogoms, vaikai su mokytojais susitiko savo įprastinėse klasėse ir iškilmingai pasidalino plotkelėmis pagal gražų katalikišką paprotį!

Taip pasibaigė ši puikiai surengta ir atliktą programa, pasibaigė taip pat ir pirmoji mokslo metų dalis. Išsiskyrėme trumpam pailsėti, susikaupti ateinančių metų darbams. Jaukiuose savo šeimų rateliuose pasitikome gražiausią metų šventę, vieni kitus apkabindami ir palinkėdami Gerumo, Ramybės ir Dievo palaimos.

Monika Raščiauskienė

SOLD
COLDWELL BANKER
RESIDENTIAL REAL ESTATE
Expect the best.
DAIVA DALINDA,
BBA, Broker
Tel. 416 231-5000
FAX 416 233-2713
Amerikos didžiausia namų pardavimo įstaiga Kanadoje!
Islington-Kingsway Realty Inc.
Prezidentė, turinti 16 metų patyrimą, jums sąžiningai patarnaus.
Nemokamas namo įvertinimas.
2908 Bloor Street West, Etobicoke, Ont. M8X 1B6

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neliečiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškite Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Į Lietuvą su Nordland Express
Siuntiniai laivu • Oro paštu
Pinigų perdavimas • Prekybiniai pervežimai

Nordland Express	1650 Bloor St. W., Toronto, Ontario, Canada M6P 4A8
Darbo valandos:	Nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. iki 6 v.v.

Toronto 416 535-5000

Skyrius: North York	164 Willowdale Ave., North York, Ont. 416 222-4021
Hamilton	Alfredas Zorkus 905 522-9966
London	Jonas ir Marytė Narusevičiai 1055 Guildwood Blvd. 519 657-1751
Montreal	Andrejs Vitols 105 56th Ave., Lachine 514 637-9102

Už Toronto ribų 1-800-561-3113

SKAITYTOJAI PASISAKO

IŠ IZRAELIO

Man, kaip "TŽ" skaitytojui, atrodo, kad tie "TŽ" bendradarbiai, kurie atakavo žydus ir kurie nemėgsta matyti kraujo dėmes Lietuvos istorijoje, nusiramino. Dabar atsirado kita labai panaši tema, kuri kai kuriems "TŽ" bendradarbiams neduoda ramybės, būtent lenkų klausimas.

Turiu galvoje straipsnį "Lenkų ir žydų santykiai" ("TŽ" 1996.X.22). Tame straipsnyje smerkiama ar giriama "Armia Krajowa", kurios "karžygiai" nužudė žydų šeimas Eišiškėse 1941 m. spalio 19 d. Ta proga prisiminiau lietuvių priežodį: "Juokiasi puodas, kad katilas juodas".

Dov Levin,
Jeruzalė

PRAŠYMAS IŠ LENKIJOS

Daug metų skaitėme savaitraštį "Tėviškės žiburiai". Jie teikė mums daug džiaugsmo. Už tai labai labai nuoširdžiai dėkojame. Deja, dabar, mirus mūsų tėveliui šis laikraštis mūsų nebelanko. Labai prašome, jei galite, siųsti mums "TŽ" ir toliau šiuo adresu: Kęstutis Zylinski, Przystawance 16, 16-502 Krasnowo, woj. Suvalki, Poland.

Kęstutis Žilinskas ir šeima,
Lenkija.

Red. pastaba. Jei kas iš "TŽ" skaitytojų galėtų padovanoti šio savaitraščio metinę prenumeratą $40 temalonėja pranešti "TŽ" administracijai.

ŽALINGI FORMALUMAI

Labdaros siuntos iš Vokietijos į Lietuvą greit pasidarys neįmanomos. Lietuvos pasienio muitininkai reikalauja drabužių siuntoms pažymėjimų, kad jie yra dezinfekuoti. Tai nesąmonė! Negi vokiečiai dėvėtų utėlėtus skudurus! Vaistų siuntos taip pat stabdomos keistais potvarkiais bei reikalavimais. Žinau keletą vokiečių labdaros įstaigų, kurios savo siuntų Lietuvon nebeveža – jas iškrauna Lenkijoje ir ten palieka. Lietuviai keistais potvarkiais patys sau kenkia – vokiečiai nori jiems pagelbėti, o jie to nenori suprasti. Gal dabar, atėjus naujai valdžiai, dalykai pasikeis.

Tamara Schmidt,
Vokietijos liet. ev. liuteronų pastorė (Pastorin)

* * * * * * *

"TŽ" redakciją fakso keliu pasiekė atspaudai iš vietinio ar vietinių Klaipėdos laikraščių (jų pavadinimai nepažymėti) apie mero S. Šukio kelionę į Kanadą. Juose suniekinančiai pasisakyta apie tą kelionę, remiantis "pletkinėmis" žiniomis. Net kun. E. Putrimo įsteigtas pagalbos centras jaunimui pavadintas "sekta". Tokie rašiniai spaudoje garbės nedaro nei jų autoriams, nei laikraščiui ar laikraščiams. Daugeliui tautiečių Toronte teko stebėti mero S. Šukio lankymąsi, jo pastangas susipažinti su Toronto miesto tvarkymu, informuoti verslininkus apie galimybes investuoti dolerius Klaipėdoje. Tai buvo rimtas užmojis, kurio suniekinimui nebuvo jokio pagrindo. Lankėsi Toronte ir kitų Lietuvos miestų merai, bet neteko girdėti apie jų kelionės niekinimą. Toks Klaipėdos kai kurių spaudos žmonių išpuolis yra labai apgailėtinas. Klaipėdos gerovei kenkia ne jo mero kelionė, o jos rašeivių "pletkiniai" straipsniai.

• Vaikams reikia mažiau kritikos, daugiau pavyzdžių (Joubert).

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių Namus)
Tel. 416 535-6252
Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lešiai (contact lenses).

OVER A CENTURY OF SERVICE 18 74
Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Registruota masažo terapeutė
Ramona Girdauskaitė, *B.Sc., R.M.T.*
20 High Park Blvd., Toronte.
Gydomasis masažas *("Craniosacral Therapy")*
Priima pasientus pagal susitarimą
Telefonas 416 536-5437
Su gydytojo nurodymu dauguma privačių sveikatos draudos bendrovių (extended health care benefits) gydomąjį masažą padengia pilnai ar iš dalies.

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, *D.S., D.D. S.*
1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)
Mississauga, Ontario L5G 3H7 **Tel.: 905 271-7171**
Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais
1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių Namus)
Tel.: 416 530-1070

Dantų gydytoja
ASTA E. GRINIS-VAIDILIENĖ, *D.D.S.*
3101 Bloor Street West, Suite 308,
Toronto, Ontario M8X 2W2
(trys blokai į vakarus nuo Royal York)
Telefonas 416 237-1273

Dantų gydytojai
Dr. J. E. BIRGIOLAS, *D.D.S.*
Dr. S. DUBICKAS, *D.D.S.*
Dr. R. KARKA, *D.D.S. M.S. Dip. Orth.*
(Orthodontist)
2373 Bloor Street West (Prie Jane St.)
Telefonas **416 763-5677**

Advokatas
VIKTORAS E. RUDINSKAS,
B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P. Eng.
27 John St., Second Floor
Weston, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence ir Weston Rd.)
Tel. 416 240-0594
Lengvai pasiekiamas autobusu nr. 79 (Scarlett Road) nuo Runnymede požeminio stoties.

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, *B.Sc., LL.B.*
PACE, JOHNSON
2 Jane Street, Suite 500
(Bloor ir Jane gatvių kampas)
Toronto, Ontario M6S 4W3
Tel. 416 762-7393
Fax 416 762-0231

CHAMNEY • MC WILLIAMS • DRESHER
CMD Insurance Services

Dėl visų rūšių draudos Jūs galite kreiptis į **Walter Dresher (Drešerį),** taip pat naujos automobilių ir namų draudos reikalais; į **Rimą Drešerienę** kreiptis jau apdraustų automobilių ir namų reikalais ir į **Ričardą Drešerį** – dėl visų komercinių draudų.
1945 Dundas St. E., Suite 215, Mississauga, Ontario, L4X 2T8
Tel. 905 624-4866, 1-800-665-3406
FAX 905 624-8238
Chamney McWilliams Inc.

Nekilnojamo turto įkainojimas – mortgičių, mokesčių, turto ir kt. Kreiptis į **Rick Drešerį tel. 416 233-3334**
DRESHER Appraisal Ltd.

Nekilnojamas turtas. Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į **Valterį ar Rick Drešerius**
Tel. 416 233-3334
DRESHER Real Estate Ltd.

Patarnavimas - greitas ir tikslus!
V. DAUGINIS – telefonai 416 762-4232, 905 822-7376
Lilija Pacevičienė – telefonai 416 762-4232, 519 853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS*
*GYVYBĖS * KOMERCINĖ *
DRAUDA - INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3
416 762-4232 FAX 416 762-5588

TORONTO ONT

Būrelis studentų, atvykusių iš Lietuvos studijoms Pranciškonų universitete, Steubenville, OH, JAV Padėkos savaitgalio proga aplankė Torontą, susipažino su jaunimu, giedojo šventovėse. Šioje nuotraukoje jie gieda atidarant KLB XVI-tosios krašto tarybos antrosios sesijos suvažiavimą muziejaus parodų salėje 1996 m. lapkričio 30 d. Iš kairės: A. Daneliūtė, ses. V. Plečkaitytė, ses. O. Petraškaitė, G. Jomantas, A. Juškys ir M. Kliminskis

Nuotr. T. Stanulio

Anapilio žinios

– Naujųjų metų Mišios bus jų išvakarėse 6.30 v.v. prieš pat Naujųjų metų sutikimo pokylį. Naujųjų metų dieną Mišios bus įprasta sekmadienio tvarka.

– Naujųjų metų dieną Anapilio lautobusėlis veš tikinčiuosius pamaldoms įprasta sekmadienio tvarka.

– Mūsų šventovėje prieš Bernelių Mišias buvo puikus kalėdinis koncertas. Programoje dalyvavo: sol. Slava Žiemelytė, sol. Rimas Paulionis, smuikininkė Rūta Melkienė ir parapijos choras, vadovaujamas muz. Jono Govėdo. Taipgi Kalėdų dieną gražiai pasirodė Nijolės Benotienės vadovaujami "Angeliukai", kuriuos smuiku palydėjo Mindaugas Gabrys, o vargonais – muz. Jonas Govedas. Visiems jiems nuoširdi padėka.

– Gruodžio 23 palaidotas a.a. Balys Savickas, 67 m. amžiaus.

– Sausio 3 d. yra pirmasis mėnesio ir metų penktadienis. Tą dieną 7 v.v. bus Šventoji valanda prie išstatyto Švenčiausiojo. Visi kviečiami dalyvauti.

– Pirmajai Komunijai pasiruošimo pamokos vyks sekmadieniais po 9.30 v.r. Mišių klebonijoje. Pirmoji pamoka bus sausio 5, sekmadienį. Pamokas praves Vytautas Staškevičius.

– Suaugusiems norintiems ruoštis Krikšto ar kuriam kitam sakramentui, arba gilinti tikėjimo pažinimą, 1997 m. sausio mėnesį organizuojamos dvi programos: 1. "Jėzus yra Viešpats"; 2. "Pažink savo tikėjimą". Vietą ir laiką apspręs susidomėjusių skaičius. Papildomai informacijai prašome skambinti ses. Ignei tel. 905 897-5604.

– Mišios N. metų išvakarėse 6.30 v.v. už a.a. kun. Romaną Kasponį; N. metų dieną 9.30 v.r. už a.a. kun. Petrą Ažubalį, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 2 v.p.p. už a.a. kun. Petrą Ažubalį.

– Mišios sausio 5, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Juozą ir Aleksandrą Valeškas, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 2 v.p.p. už Lapavičių šeimos mirusius.

Išganytojo parapijos žinios

– Sausio 5 d. pamaldas laikys kun. A. Žilinskas.

– Nuo sausio 6 d. iki 25 d. kun. A. Žilinskas išvyksta atostogų. Dėl parapijos reikalų prašome kreiptis į parapijos pirmininką E. J. Steponą tel. 416 622-5896.

– Parapijos valdybos posėdis įvyks sausio 8 d. 7 v.v. Visiems nariams dalyvavimas būtinas.

– Pamaldų nebus sausio 12 d. Sausio 19 d. pamaldas laikys diakonė Hilda Lorenz įprastu laiku, 9.30 v.r.

– Parapijos pirmininkas linki visai parapijai linksmų ir laimingų Naujųjų metų. **E.J. Steponas**

Lietuvių Namų žinios

– Sekmadienio, gruodžio 22, popietėje dalyvavo 154 asmenys; gruodžio 29 – 176. Svečių knygoje pasirašė Rimanta Jakevičienė iš Vilniaus, J. K. Dervaičiai, G. Kudzma ir S. J. Sendžikai iš St. Catharines, D. Kaptainis ir J. Armonaitis iš Kauno, Stepas Gramaliauskas iš Port Elgin. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN valdybos narė L. Pocienė.

– LN valdybos posėdis – sausio 16, ketvirtadienį, 7 v.v.

– Lietuvių Namuose dar yra likusių medinių kėdžių. Kreiptis į administraciją 532-3311.

– "Lokio" svetainės lankytojai gali pasinaudoti pageidavimų dėžute.

– Aukos Slaugos namams priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Anapilio sodybai aukojo: $100 – L. Morkūnienė.

Anapilio keltuvo vajui aukojo: $100 – M. Vaškevičienė, A. J. Kizai.

Anapilio autoaikštės vajui aukojo: $100 – J. K. Ališauskai; $50 – G. Sprainaitienė.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojo: $100 – M. Vaškevičienė, J. Butkienė; $50 – J. Jonaitienė, J. Liutkienė.

Alkanųjų šalpai Lietuvoje aukojo: $200 – G. Sprainaitienė (a.a. Antano Sprainaičio atminimui).

Vysk. K. Paltaroko viduriniei mokyklai Panevėžyje aukojo: $100 – dr. J. L. Yčai.

Atitaisymas. "TŽ" 50 nr. Vaikų globos namams "Likimas" aukotojų sąraše yra netikslumas. **$50** (ne $30 kaip buvo skelbta) aukojo Juzė Jonaitienė, Mėta Gaivelienė, Rūta Vaišvilaitė.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Kūčių vakarą kalėdinės muzikos koncertui pasibaigus, visi parapijoje dirbantys kunigai koncelebravo Bernelių Mišias. Pamaldų dalyvius nuoširdžiai pasveikino parapijos klebonas kun. Aug. Simanavičius, OFM. Vėliau visi buvo pakviesti į parapijos salę pasivaišinti kava ir pyragais.

– Gruodžio 29, sekmadienį, paminėta Šv. Šeimos šventė. Kanados lietuvių jaunimo sąjungos valdybos iniciatyva 10.15 v.r. Mišios buvo aukojamos Lietuvių jaunimo dienų proga. Jaunimo atstovai perskaitė liturginius skaitinius ir atnešė aukas. Kun. Edis Putrimas savo pamoksle kvietė tikinčiuosius sukurti Jėzui namus savo šeimose.

– Gruodžio 24 d. Santuokos sakramentą priėmė Judita Domarkaitė ir Ben Edelenbos.

– Parapijos knygų kioske prenumeratoriai prašomi atsiimti 1997 m. kalendorių, kurį jau 23 kartą išleidžia Prisikėlimo parapijos ekonominė sekcija, jį paruošia Stasys Prakapas.

– Sausio 3-ioji – pirmasis šio mėnesio penktadienis. Vakare 7.30 val. aukojamos Mišios ir garbinamas Švč. Sakramentas. Seneliai ir ligoniai lankomi namuose bei prieglaudose ir aprūpinami sakramentais iš anksto susitarus su parapijos kunigais. Sausio 4-oji – pirmasis mėnesio šeštadienis. "Gyvojo Rožinio" draugijos nariai dalyvauja Mišiose 11 v.r. Po pietų 5.30 pamaldos vyks "Vilniaus" namuose.

– Sausio 19, sekmadienį, 12.30 v.p.p. šaukiamas specialus parapijos susirinkimas, kurio tikslas informuoti parapijiečius apie įvairių komitetų atliktus darbus parapijos perkėlimo klausimu.

– Mišios sekmadienį, sausio 5, 8.15 v.r. – už a.a. Eleną Vaštokienę; 9.15 v.r. – už a.a. Oną Bindokienę; 10.15 v.r. – už a.a. Vytautą ir Mortą Vingevičius, a.a. Stasį Vaitiekūną, mirusius Mažeikių gimnazijos mokinius ir mokytojus; 11.30 v.r. – už a.a. Vaclovą Verikaitį ir a.a. kun. Bronių Jurkšą.

Muzikos ir kitų meno sričių studentų koncertas įvyks balandžio 6, sekmadienį, 12.30 v.p.p. Registruotis prašoma skambinant Slavai Žiemelytei 905 823-7261. Rengėjai Anapilio parapijos kultūrinė sekcija. **S. Ž.**

Vidas Karvelis, SJ, studijavęs Toronte, daugeliui torontiečių pažįstamas, sausio 5 d. Klaipėdoje bus įšventintas kunigu. Šventimus teiks vysk. A. Vaičius. Naujojo kunigo adresas: Smiltelės 27, Klaipėda 5822, Lietuva.

Senelių šalpai Lietuvoje aukojo: $100 – G. Sprainaitienė.

Telšių kunigų seminarijai aukojo: $100 – J. Rovas.

"Vaiko tėviškės namams" aukojo: $1,000 – J. Jonaitis iš Sudbury; $100 – J. J. Valiuliai.

Tikinčiajai Lietuvai aukojo: $100 – J.J. Valiuliai; Sudbury miesto apylinkėje surinkta $582. Stambesnes aukas aukojo: $100 – J. Petrėnas, P. M. Venskai; $50 – A. Rukšys.

Kanados lietuvių muziejaus-archyvo išlaikymo vajui aukojo: $2000 – kredito kooperatyvas "Talka"; $100 – A. Ruta, L. ir J. Yčai, B. Vaidila, M. Pranevičius, A. Daniliauskas; $50 – V. Normantas, L. Urbanas, A. Stancikas, E. Radavičiūtė; $25 – P. Vilutis; $20 – A. Valaškevičienė ir S. Repšys. Labai dėkojame, kad padedate išsaugoti mūsų istoriją. **Vedėja**

Kanados lietuvių dienos, įvykusios 1996 m. spalio 11-12-13 d. d. susilaukė gražaus įvertinimo žurnalo "Pasaulio lietuvis" lapkričio mėnesio (11/325) laidoje. Straipsnio autorius Bronius Nainys, PLB valdybos pirmininkas, aprašydamas šventės eigą, žavisi apie penketą valandų trukusiu mokytojų suvažiavimu, džiaugiasi ilgai atminty išliksiančiu "Angeliukų" pasirodymu koncerto metu ir straipsnį baigia žodžiais: "Kol bus žmonių, kurie tokius renginius organizuoja(...) lietuvybė – lietuviškas žodis, daina, muzika, šokis, dailė – užsienyje gyvuos"... Straipsnis pailiustruotas šešiomis nuotraukomis. Prie jo prijungtas PLB valdybos sveikinimas KLB Toronto apylinkei, ypač jos pirmininkei Danutei Garbaliauskienei, surengusiai XXXIV-tąsias Kanados lietuvių dienas.

"Tėviškės žiburiai" Kalėdų proga susilaukė daug sveikinimų žodžiu, laiškais ir šventiniais atvirukais iš skaitytojų bei bendradarbių. Sveikino Lietuvos seimo pirmininkas prof. V. Landsbergis, Lietuvos ambasadorius Vašingtone dr. A. Eidintas, Klaipėdos un-to rektorius prof. S. Vaitiekūnas, Vilniaus un-to bibliotekos darbuotojai, tremtinių grįžimo fondo darbuotojai, Toronto miesto burmistrė Barbara Hall, daug kitų pavienių sveikintojų iš Kanados, JAV-bių ir Lietuvos. Savaitraščio leidėjai dėkoja už darbą įvertinančius, paskatinančius naujametinius linkėjimus.

Dr. Gražina Anysaitė-Slavėnienė iš Buffalo, N.Y., pagerbdama Toronte palaidotą savo motiną Valeriją Bielskytę-Anysienę ir Altajaus krašte palaidotą Verą Bielskienę-Zubovienę (ne Bielskytę kaip "TŽ" 1996.X.22 laidoje išspausdinta), lankydamasi Vilniuje, paliko auką, Tremtinių ir politkalinių s-gos grupei, kuri rūpinasi Sibire pastatytų mirusiems tremtiniams paminklų priežiūra.

Kaišiadorių vyskupas J. Matulaitis, prieš keletą metų labai sėkmingai vadovavęs Gavėnios rekolekcijoms Kanados lietuvių parapijose, atsiuntė kalėdinį sveikinimą linkėdamas visiems tautiečiams sveikų, sėkmingų, laimingų, Dievo laiminamų 1997 metų. Pridėtame laiške rašo, kad keliose vyskupijos vietovėse buvo įrengtos senelių ir vaikų prieglaudos, kai kur atnaujinamos bei statomos šventovės. Visi tie darbai yra susiję su didelėm išlaidom, kurioms padengti reikalinga užsienio tautiečių parama.

Toronto lietuvių pensininkų klubo mezgimo būrelis paaukojo "Tėviškės žiburiams" $100.

Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvo "Talka" valdyba savo posėdyje nutarė "Tėviškės žiburių" leidybą paremti $1000 auka. Leidėjai nuoširdžiai dėkoja.

A. a. Hildos Lasienės atminimui pagerbti *Lietuvos vaikų fondui "Globa"* L. Balsienė aukojo $20.

Taurios mažlietuvės a. a. HILDOS LASIENĖS atminimui pagerbti *Mažosios Lietuvos fondui* aukojo: $100 – J. Lasys ir šeima; $40 – A. V. Biretos; $30 – Ir. Meiklejohn; po 20 – A. Zander, S. J. Macijauskai, I. Delkuvienė, M. A. Piper, L. I. Adomavičiai, O. V. Taseckai, A. R. Tumpa, B. Zabulionis, A. Baubinai, L. Vl. Nakrošai, B. Danaitienė, A. Šimkienė, R. Žiogarys, P. S. Jauniai, V. Norvašienė, I. A. Pukai; po $10 – E. St. Kerai, A. Dobienė, J. K. Ališauskai.

Nuoširdžiai dėkojame J. Lasio šeimai už stambią auką ir už aukų nukreipimą į Mažosios Lietuvos fondą. **MLF** valdyba

Kalėdų proga daug kas pasiuntė dovanų savo artimiesiems Lietuvoje ir gavo padėkos laiškus. Jie labiausiai dėkoja už maisto gaminius, rankšluosčius, žaislus vaikams, šampūną, skalbimo miltelius, aliejų, cukrų, riešutų sviestą, buljoną. Tokį padėkos laišką gavo Birutė Jonaitienė. Iš jo matyti, ko labiausiai reikia nepasiturinčioms šeimoms Lietuvoje.

Nek. Pr. M. Marijos seserų

PADĖKOS MIŠIOS

1997 m. sausio 6, pirmadienį, 6 val. vak.

per Tris Karalius

Visų rėmėjų-geradarių intencijomis bus laikomos seselių koplyčioje (57 Sylvan Ave) padėkotí už nuolatinę moralinę ir finansinę paramą.

Mielai kviečiame dalyvautí ir pabendrautí.

ses. Loreta, ses. Teresė, ses. Ignė

KĘSTAS

Sukursiu gražų paminklą pagal jūsų pageidavimus

Dailininkas ***Kęstutis Keparutis***

Tel. FAX **905 540-1705**

238 Emerald Street North,
Hamilton, Ontario L8L 5K8

IX Pasaulio lietuvių jaunimo

KONGRESAS

KAS YRA TAS KONGRESAS?
Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas (PLJK) yra suvažiavimas, skirtas įvairių kraštų lietuviškam jaunimui.

KAS GALI DALYVAUTI KONGRESE?
Lietuvių kilmės jaunimas tarp 16 ir 35 metų, susidomėję renginiu bei kviesti svečiai.

KADA VYKS KONGRESAS?
Nuo 1997 m. liepos mėnesio 17 d. iki liepos mėnesio 27 d.

KUR KONGRESO ATSTOVAI IR DALYVIAI KELIAUS?
IX PLJK prasidės JAV sostinėje – Vašingtone. Iš Vašingtono keliausim į Niujorką. Kongreso pabaigos iškilmės vyks Bostone.

Liepos 17 –27
1997 – JAV

- Washington, DC
- New York City
- Boston, MA

Lietuviška Prigimtis – Atitaro Pasaulio Duris

Kongresas – gera dovana jaunimui!

P.O. Box 283,
Manhasset New York 11030 USA
516.358.6103 • http://www.pljk.org
jankauskas@aol.com

COLDWELL BANKER

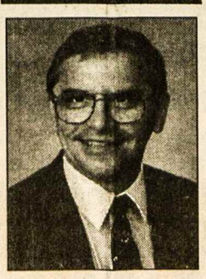

Richard Ratensperger, pardavimo agentas

Coldwell Banker
D.J. Campbell Real Estate Ltd.
1249 Mosley Street, Wasaga Beach, Ontario L0L 2P0

Įstaigos tel. 705 429-4800
Namų tel. 705 429-8731
Faksas 705 429-4835

Geriausią informaciją, patį geriausią patarnavimą, kokį tik įmanoma teikti, perkant ar parduodant nuosavybę Wasagos apylinkėje jūs gausite kreipdamiesi į

Richard'ą Ratensperger'į.

Skambinkite jau dabar dėl nemokamo jūsų namų ar vasarnamio įkainavimo.

MOTERIS iš Lietuvos, turinti kur gyventi, ieško darbo. Gali prižiūrėti vaikus ar slaugyti senelius. Skambinti tel. 416 233-5996, vakarais.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu - sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

PUNIA Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ atlieka įvairiausius statybos-remonto darbus. Įvedame dujotiekius, oro ir vandens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio darbus, nusausiname rūsius, dengiame stogus ir t. t. Garantuojame gerą darbo kokybę. Skambinti

Alvydui tel. 905 848-9628
416 609-5108 (pager).

GAMINU koldūnus su mėsa, grybais ir varške. Skambinti Natalijai tel. 905-270-6492.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas). Skambinti Algiui tel. 905 272-8323.

MOTELIS LITHUANUS. Floridoje, Singer Island saloje, ramioje, saugioje vietoje, prie Atlanto, veikia lietuviškas motelis "LITHUANUS" (iškaba Lietuvos vėliavos fone). Jaukūs vieno ir dviejų miegamųjų butai su svetaine, virtuve (yra elektrinė viryklė, šaldytuvas, mikrobanginė, visi būtini indai). Čia nereikia mašinos. Iki pliažo kelios dešimtys metrų, krautuvės ir restoranai greta. Turėsite visas sąlygas geram poilsiui. Paslaugūs šeimininkai visada laukia Jūsų. Galime pasitikti West Palm Beach oro uoste. Tel.: 561-863-6508.

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei pataisymų bendrovė, atlieka įvairius staliaus, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonios kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvoras. Garantuojamos prieinamos kainos ir darbo kokybė. Skambinti Robertui Melkiui, tel. 416 760-7181.

CANDLELIGHT CATERING gaminamas maistas pokyliams, vestuvėms, mergvakariams, krikštynoms ir pusryčiams. Parūpinam gėles. Skambinti tel. 416 622-9753 Joanai Bubulienei.

MONTREALQUE

Montrealio lituanistinės mokyklos mokytojai, mokiniai ir jų tėvai surengė Kalėdų eglutę gruodžio 15 d. Aušros Vartų parapijos salėje. Buvo įdomus vaidinimas apie mokinukės sapną, kurio metu ji atsiranda žaislų dirbtuvėje. Čia meistras daro žaislus, nors jų gyvų pilnos lentynos. Visi artistai puikiai mokėjo vaidmenis, ir dainos bei giesmės gražiai skambėjo. Vaidinimui daugiausia pastangų įdėjo mokytoja Asta Staškevičienė, aišku, gaudama daug pagalbos iš savo kolegių. Sceną jau kelinti metai atitinkamai paruošia kruopštus ir nagingas vienas iš tėvų – Gytis Niedvaras.

Vaidinimui pasibaigus, pasirodė visų laukiamas Kalėdų senelis (Aras Piečaitis) su dideliu maišu. Užteko dovanų ne tik mokiniams, bet ir gausiam būriui svečiukų. Gražiai išpuoštoje salėje prie užkandžių ir kavos su pyragais dar ilgokai pabendrauta, nes kiti svečiai su savo vaikučiais tik šia proga tepasirodo.

Trijų Karalių laikotarpyje Montrealio arkivyskupija jau daugelį metų ruošia iškilmingas pamaldas etninėms grupėms. Taip bus ir šių metų sausio 12, sekmadienį, 2.30 val. p. p. Marijos, Pasaulio Karalienės, katedroje. Paprastai aukas neša ir skaitinius skaito tautybių atstovai. Šiuo kartu pagrindiniu choru yra pakviestas ir žada dalyvauti Aušros Vartų parapijos choras, vedamas muz. Aleksandro Stankevičiaus. Tikėtina, kad šiose pamaldose dalyvaus ir daugiau lietuvių. **B.S.**

Knygų leidykla "Vision", vadovaujama Juozo Beniaus, rūpinasi daugiausia istorinių knygų leidyba. Iki šiol leidykla yra išleidusi 10 knygų, kurios laukia platintojų bei pirkėjų. Išleistų knygų autoriai: kun.J. Gaudzė ir Vyt. Širvydas (apie Šv. Kazimiero parapiją Montrealyje), J. J. B. ir J. Venslovos istoriniai leidiniai, Z. Raulinaičio, L. Giros ir kitų. Paruoštas, bet dar neišleistas J. J. B. veikalas "Heritage of the Balto-Aistian (Aryan) Peoples". Jam išleisti reikia lėšų, kurių leidykla tikisi iš lietuvių visuomenės. Tam tikslui yra įsteigtas Istorinių knygų fondas, telkiantis tautiečių aukas. Leidyklos adresas: Joseph Benius, 6642 – 3rd Ave., Rsmt., Montreal, Que. H1Y 2X7. Tel. 722-3986. **Inf.**

40

LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827 **FAX: 766-1349**

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai – Automobiliai – Prekyba – Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 514 722-3545 **FAX 514 722-3546**
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. *DONNA SVRAKA, A.I.B.*
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. **Res. 514 256-5355**
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

IŠ JAUNIMO VEIKLOS

Kanados lietuvių jaunimo sąjungos pranešimas

Kanados lietuvių jaunimo sąjungos metinis suvažiavimas įvyko 1996 m. lapkričio 2 d. Toronto Lietuvių namų patalpose.

Aštuntojo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso atstovai pasidalino mintimis, kodėl yra svarbu ir naudinga dalyvauti kongresuose. Buvo pakviesti PLJK ruošos komiteto atstovai apibūdinti ateinantį devintąjį kongresą Amerikoje 1997 m. liepos 17 iki 27 d.d. Taip pat buvo pranešta, kaip Kanados jaunimas gali atstovauti savo kraštui sekančiame kongrese: pirmas žingsnis – parašyti straipsnį "Kodėl aš noriu būti atstovu?"

Buvo pakviesta Dvasinės pagalbos jaunimui centro Klaipėdoje atstovė apibūdinti jų veiklą ir padiskutuoti, kaip jaunimas Kanadoje gali padėti centrui.

Pirmininkas apibūdino sąjungos atliktus darbus ir valdybos struktūrą. Buvo suorganizuotas vyno ir alaus ragavimo vakaras Lietuvių dienose, Lietuvių jaunimo dienos '95 ir šokiai kovo mėnesį. Buvo paruošti dveji KLJS marškinėliai. KLJS valdybos nariai lankė KLB susirinkimus, o savo susirinkimus organizavo kartą per mėnesį; komitetai taip pat. Sąjungos veiklą, jaunimui pranešimus bei Kanados jaunimo veiklą spausdinam skyriuje "Jaunimo žiburiai" "Tėviškės žiburiuose".

Valdybos nariai apibūdino savo metų atliktus darbus ir perdavė atsakomybės gaires sekančiai valdybai. Pirmininkės pareigos – sušaukti ir pirmininkauti valdybos posėdžiams, atstovauti sąjungai krašto bendruomenės susirinkimuose ir palaikyti ryšius su kitomis lietuvių jaunimo sąjungomis ir grupėmis. Vicepirmininko-kės pareigos – pavaduoti pirmininką, atstovauti sąjungai pirmininkuikei negalint ir suorganizuoti metinį suvažiavimą. Iždininkės pareigos – tvarkyti visus finansinius reikalus. Sekretoriaus pareigos – protokoluoti susirinkimus bei suvažiavimus. Socialinės komisijos pirmininko-kės pareigos – sušaukti ir vadovauti komisijos posėdžiams tvarkyti socialinius reikalus. Kultūros atstovo-vės pagrindinis darbas informuoti valdybą kultūriniais klausimais. Korespondento-tės pagrindinis darbas rašyti į spaudą. Ryšininko-kės pareigos – rasti vietą susirinkimams ir informuoti narius apie juos.

Išrinkta nauja KLJS valdyba: Daina Batraks, Daina Batūraitė, Paulius Dailydė, Lilė Liaukutė, Andrius Paškus, Rimas Pečiulis, Indrė Ramanauskaitė, Rita Sakutė, Matas Stanevičius, Larisa Svirplytė, Rasuolė Tumosaitė, Irena Žukauskaitė.

KLJS 1996 metų suvažiavimo nutarimai:

1. Raginame KLJS valdybą išversti į anglų kalbą statutą ir suvažiavimo darbotvarkes.
2. Raginame KLJS valdybą palaikyti ryšius su Dvasinės pagalbos jaunimui centru Klaipėdoje ir paskirti atstovą tam reikalui.
3. Skatinti jaunimą domėtis įvairiais lietuvybės klausimais. Raginame KLJS valdybą organizuoti veiklą pagal temas.
4. Raginame KLJS valdybą išlaikyti ryšius su Lietuvių jaunimo dienų tradiciją.
5. Raginame KLJS valdybą ieškoti finansinės paramos iš Kanados lietuvių bendruomenės, Kanados lietuvių fondo ir iš kredito kooperatyvų.

Mūsų tikslas šiais metais – stengtis įvykdyti suvažiavimo nutarimus ir taip pat VIII kongreso rezoliucijas. Artimos ateities planai yra surengti '96 metų Lietuvių jaunimo dienas Toronte tarp Kalėdų ir Naujųjų metų. Planuojame keturių dienų programą: slidinėjimą, vakaronę, linksmakavakarį, miesto lankymą, Mišias ir Naujų metų sutikimą Anapilyje.

Matas Stanevičius,
1995-96 m. pirmininkas,
1573 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A9